Omdat het milieu niet zélf kan praten

Toekomstagenda 2021-2025
RUD Zuid-Limburg

INHOUDSOPGAVE

Inleiding 3

RUD Zuid-Limburg in beeld 4

Samenvatting 5

Externe ontwikkelingen 9

Bevindingen uit de interviews 13

Constateringen reflectieronde 25

Toekomstagenda RUD Zuid-Limburg 29

Toekomstagenda RUD Zuid-Limburg (schematisch) 37

Lijst interviewpartners 41

Bronnenlijst 43

INLEIDING

In opdracht van de RUD Zuid-Limburg heeft Sfondare in de periode februari-oktober 2020 informatie verzameld op basis waarvan deze Toekomstagenda van de regionale uitvoeringsdienst voor de komende vier jaar is gebaseerd. Dat verzamelen van informatie heeft plaatsgevonden aan de hand van documentenstudie, interviews met leden van het Algemeen Bestuur, het Dagelijks Bestuur, managementteam, medewerkers, gemeenteraden, delegatie van PS en overige stakeholders. In een latere fase gevolgd door een reflectieronde.

Dit rapport geeft weer welke gewenste ontwikkelingen breed worden gedeeld door bestuur, deelnemers-opdrachtgevers, bedrijfsleven, partnerorganisaties, het RUD-management en medewerkers van de uitvoeringsdienst. Ook is gekeken naar landelijke ontwikkelingen. Daarnaast wordt aandacht besteed aan de onderwerpen waar (nog) geen algemeen draagvlak voor is, maar die wel interessant zijn en/of invloed kunnen hebben op de strategie van de RUD Zuid-Limburg alsook op de implementatie daarvan.

Dit rapport kan beschouwd worden als de 'opvolger' van het Koersdocument 2016-2020. Er is een keuze gemaakt om de informatie op een andere manier te presenteren. Dat heeft te maken met de fase waarin de RUD Zuid-Limburg verkeert. Op dit moment is er behoefte aan een dialoog over welke de volgende stap dient te zijn. Dat was vier jaar geleden minder het geval bij het verzamelen van gegevens en het opstellen van het Koersdocument 2016-2020.

Wat betekent dat? De bestuurlijke onderwerpen die doorgaans meer abstract worden gepresenteerd, zijn in deze presentatie gekoppeld aan en 'vermengd' met hele praktische aanbevelingen. Dat is minder gebruikelijk, maar wel handzaam voor de discussie over de vraag hoe de RUD Zuid-Limburg een volgende fase in zou moeten gaan: strategie als leidend principe staat dan niet los van de praktijk. Anders gezegd: strategische doelen en de weg ernaar toe worden gekoppeld.

Wát zou er moeten of kunnen gebeuren? Wat is daarvoor nodig en bij wie ligt de lead? En kan dat betaalbaar worden gemaakt? Het evenwicht zoeken tussen gezonde ambitie en financieel realisme. Het vaststellen van de Toekomstagenda 2021-2025 door het algemeen bestuur is het begin van die route. Het gaat om de prioriteiten die uiteindelijk worden gekozen, waarmee daadwerkelijk aan de slag wordt gegaan. Die keuzes bepalen op welke manier de RUD Zuid-Limburg zich verder kan ontwikkelen tot de solide en deskundige organisatie die ze is. Belangrijk onderdeel daarvan is de vraag hoe de organisatie vanuit een onafhankelijke positie groeit naar een rol waarin ze, naast uitvoerend vergunningverlener, toezichthouder en handhaver, óók partner wordt van de deelnemers, van externe opdrachtgevers, van organisaties waarmee wordt samengewerkt. En daarmee van alle inwoners van Zuid-Limburg en vanuit BRZO-perspectief zelfs van alle Limburgers.

Ten slotte: voor de leesbaarheid wordt in deze rapportage afwisselend 'RUD Zuid-Limburg' en 'RUD' gebruikt.

'Als je kijkt hoeveel Veiligheidsregio, GGD, brandweer en RUD ieder vanuit de eigen rol al partner zijn, zou het best de moeite waard zijn die samenwerking ook inhoudelijk en meer zichtbaar te laten zijn. Waarom hebben we niet één loket waar de verschillende adviezen van GGD, RUD en Veiligheidsregio – op elkaar afgestemd – naar gemeenten gaan. Zou sneller moeten werken en is wellicht ook nog wat betreft kosten een aantrekkelijk idee? Misschien is de tijd nog niet rijp om zo'n idee verder uit te werken of bestuurlijk in te brengen, maar toekomstmuziek is het zeker.'

(Partnerorganisatie)

RUD ZUID-LIMBURG IN BEELD

De RUD Zuid-Limburg is een uitvoeringsdienst (omgevingsdienst) die namens alle Zuid-Limburgse gemeenten en de Provincie Limburg taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving voor de fysieke leefomgeving verzorgt. Daarnaast geeft de RUD milieuadvies aan gemeenten. Voor een aantal partners behandelt de RUD Zuid-Limburg aanvragen van bedrijven voor omgevingsvergunningen of meldingen. De RUD houdt toezicht op de naleving van de wet en treedt zonodig handhavend op. Dat kunnen kleine bedrijven zoals tankstations of winkels zijn, maar ook grote afvalverwerkende bedrijven en industrie.

Voor heel Limburg vallen de bedrijven die onder het Besluit Risico's zware ongevallen (Brzo 2015) vallen onder het werkgebied van de RUD Zuid-Limburg. Voor de Provincie Limburg voert de RUD de VTH-taken op het gebied van 'bouwen' uit.

ORGANISATIE VAN DE RUD ZUID-LIMBURG

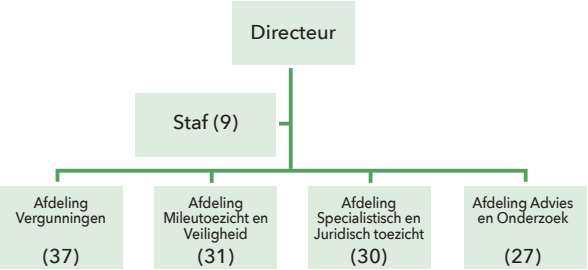

Totaal: 135 medewerkers
(van wie 20 op inhuurbasis)

AANTAL BEHANDELDE ZAKEN 2019

- Advies verstrekken	553
- Afhandeling incidenten en klachten	1564
- Behandeling meldingen	1516
- Uitvoering toezicht	2161
- Behandeling vergunningaanvragen *(en vooroverleg)*	579
- Juridische zaken VTH *(vergunningen, toezicht, handhaving)*	100
- Voorlopige voorziening, zienswijzen	39
- Overig	158
- Totaal	**6670**

BEGROTING 2020

12,6
miljoen euro

EXPERTISES

MISSIE RUD ZUID-LIMBURG:

Wij werken samen met onze partners aan de totstandkoming van een veilige leefomgeving en een goede omgevings-kwaliteit.

VISIE RUD ZUID-LIMBURG:

Wij zijn voor onze opdracht-gevers de gezaghebbende milieu-autoriteit en wij bieden meerwaarde door bundeling van specialistische kennis, door een goede kennis van de lokale situatie, een efficiënte bedrijfsvoering en continuïteit van dienstverlening.

SAMENVATTING

RUD Zuid-Limburg: kundig en deskundig
Uit de ruim 50 verdiepende gesprekken, individueel en in groepen, komt naar voren dat stakeholders de RUD Zuid-Limburg in het algemeen beschouwen als een uitvoeringsdienst die met kennis en deskundigheid opereert. Als daar scepsis over heeft bestaan bij de start in 2013, dan heeft de RUD die, in verreweg de meeste gevallen, weten om te buigen in vertrouwen. De RUD wordt gezien als de deskundige partij bij ingewikkelde vraagstukken op milieugebied. Bij de BRZO-taak blijft de zorg bestaan dat de ontwikkelingen sneller gaan dan de RUD Zuid-Limburg kan bijbenen.

Met de constatering dat verreweg de meeste opdrachtgevers tevreden zijn over de kennis en kunde bij de RUD en de manier waarop die wordt ingezet, kan een belangrijk doel als 'behaald' worden afgevinkt. Voor een organisatie die in 2013 als 'verplicht vehikel' werd opgetuigd, mag dat als een goed resultaat worden beschouwd.

Ook intern is die beweging ingezet. Afgezien van nog bestaande cultuurverschillen is de gemiddelde medewerker van de RUD Zuid-Limburg trots op zijn of haar werk. Méér dan dat: veel medewerkers voelen zich verantwoordelijk voor 'het milieu'. Met enige regelmaat wordt dat gemotiveerd met de opmerking dat 'het milieu kan niet praten of aan de bel trekken. Daarom moeten wij dat doen!' De titel van dit rapport verwijst ernaar. De geluiden over de kennis en kunde van de RUD Zuid-Limburg en over de interne bewegingen zijn positief. Dat betekent echter niet dat er geen leer- of verbeterpunten, struikelblokken, wensen en soms eisen zijn.

Ontwikkelingen in de afgelopen jaren
Mede als gevolg van de scepsis bij de start van de RUD Zuid-Limburg in 2013 heeft de organisatie zich als uitvoeringsdienst moeten bewijzen. Opdrachten werden strikt uitgevoerd en (financiële) verantwoording kreeg een zwaar accent. In het verlengde daarvan is de afgelopen jaren veel tijd en energie gaan zitten in discussie over de exacte inhoud van taken en de extra ingekochte taken of opdrachten. De optelsom van aanvullende wensen heeft geleid tot een breed palet aan afspraken, dat het moeilijk maakt een uniform totaaloverzicht samen te stellen. Daarnaast hebben zowel de RUD als de deelnemers de (financiële) discussies hierover niet altijd als constructief of oplossingsgericht ervaren.

Het zoeken naar balans tussen enerzijds onafhankelijkheid van de uitvoeringstaak zoals die bij wet is geregeld en anderzijds het binnen die kaders inspelen op wensen en behoeften van deelnemers is een lastige opgave gebleken. Deze constatering is niet exclusief voor de positie van de RUD Zuid-Limburg. Elders in Nederland lopen omgevingsdiensten eveneens tegen dergelijke vraagstukken aan. Ook in Zuid-Limburg is het een wezenlijk punt in de verhouding tussen aan de ene kant het bevoegd gezag dat tevens praktisch opdrachtgever is en aan de andere kant de RUD Zuid-Limburg als opdrachtnemer die onafhankelijk taken uitvoert die bij wet zijn vastgelegd.

Vrij breed wordt geconstateerd dat de organisatie de verbinding met de opdrachtgevers nog te weinig heeft weten te maken. Zonder dat aan de onafhankelijke positie van de RUD wordt getornd, is een terugkerende constatering dat de RUD Zuid-Limburg zich politiek-bestuurlijk sensitiever en communicatief sterker moet ontwikkelen. Deelnemers willen een RUD als partner die meer sámen met de deelnemers optrekt en die opdrachtgevers eerder betrekt bij casuïstiek die gevoelig kan liggen.

'We denken misschien dat we de discussie over de RUD Zuid-Limburg voeren over de inhoud, maar uiteindelijk voeren we die op financiën.'

(Lid DB)

Daarnaast wordt geconstateerd dat de inspanningen om gemeenteraden en Provinciale Staten te interesseren voor het werk van de RUD Zuid-Limburg nog te weinig hebben geresulteerd in betrokkenheid bij dat werk en bij de huidige en toekomstige ontwikkelingen op het gebied van milieu- en omgevingszorg. Raadsleden geven aan hiervoor open te staan, maar zouden hiervoor op een uitnodigende en uitdagende manier getriggerd willen worden.

Toekomstagenda 2021-2025: de RUD Zuid-Limburg als partner

De RUD Zuid-Limburg wil doorontwikkelen en in de toekomst naast uitvoerder vooral ook beleidspartner van de deelnemers worden. Die volgende fase wordt voor een deel gedefinieerd door nieuwe wetgeving met veranderende taken. Bijblijven en voorop willen lopen binnen de BRZO-taak moet een belangrijke ambitie zijn. Een krachtproef voor de RUD is het daarnaast om deelnemers te gidsen binnen de nieuwe Omgevingswet die op 1 januari 2022 van kracht wordt.

De RUD Zuid-Limburg zit nu in een andere, betere startpositie dan zeven jaar geleden om die volgende fase in te gaan. Er is – kort gezegd – vertrouwen in het product, gebouwd op pijlers van kennis en kunde. Anderzijds zijn er in de richting van de RUD Zuid-Limburg nog vragen, wensen en eisen vanuit deelnemers en partners. Die komen er – samengevat – op neer dat de organisatie nog een aantal leer- en ontwikkelpunten heeft die voorafgaan aan de gewenste doorontwikkeling of ermee samenvallen.

De ruimte die de RUD Zuid-Limburg zou willen krijgen om door te ontwikkelen, wordt uiteindelijk bepaald door de deelnemers/algemeen bestuur. Diezelfde deelnemers – in de rol van feitelijk opdrachtgever – hebben zoals gezegd een aantal vragen en wensen.

De Toekomstagenda 2021-2025 beoogt daarom een bestuurlijk gevoerde strategische dialoog over de toekomstige RUD Zuid-Limburg te koppelen aan de huidige leer- en ontwikkelpunten van de organisatie. De optelsom daarvan leidt tot onderstaande Toekomstagenda van zeven stappen die onderling samenhangen. De aanpak leidt tot het losraken uit een – onbedoelde, wederzijdse – houdgreep en een duidelijk beeld van opdracht voor de toekomst.

Bestuurlijk-strategische dialoog: binnen het algemeen bestuur is een open, inhoudelijke dialoog nodig over toekomstige ontwikkelingsmogelijkheden van de RUD. Deze dialoog wordt gevoerd tegen de achtergrond van de ambities van de RUD Zuid-Limburg om zich tot omgevingsdienst te ontwikkelen, landelijke tendensen en nieuwe wetgeving. Het is daardoor ook een dialoog die verkent of en in hoeverre gemeentelijke deelnemers bereid zijn zeggenschap los te laten in ruil voor een brede(re) Zuid-Limburgse aanpak. Belangrijkste vragen zijn die naar nut en noodzaak van meer eenduidige mandatering en naar het belang en consequenties van een aanpak op meer Zuid-Limburgse schaal dan op lokaal niveau. Ook is de vraag aan de orde of de RUD Zuid-Limburg nadrukkelijker moet inzetten op metingen en controles buiten reguliere kantoortijden om te ondersteunen bij het opsporen van milieudelicten, ook buiten vergunde inrichtingen.

De dialoog zélf is open. De uitkomst ervan levert een duidelijk beeld op voor de toekomstige ontwikkelingsmogelijkheden van de RUD Zuid-Limburg. Als het inhoudelijke gesprek, de financiële scenario's en hieruit voortvloeiende bestuurlijke denkrichtingen hiertoe aanleiding geven, kan een dialoog over de governance-structuur van de RUD Zuid-Limburg opportuun zijn. Maar dat is geen doel op zichzelf. Een aantal gemeenten geeft, los van elkaar, aan open te staan voor bredere en/of intensievere onderlinge samenwerking. Een nadere verkenning kan leiden tot een proefproject waarin de wenselijkheid en haalbaarheid van een aantal gemeenten om gezamenlijk milieu- en omgevingstaken vanuit een gemeenschappelijk geformuleerd mandaat bij de RUD Zuid-Limburg te beleggen.

Naast deze bestuurlijke discussie is er voor de RUD Zuid-Limburg als organisatie ook een aantal ontwikkelpunten. Partnerschap: RUD Zuid-Limburg ontwikkelt zich meer als partner van deelenemers, externe klanten en van partnerorganisaties. Hiervoor is een programma nodig om de politiek-bestuurlijke sensitiviteit te vergroten, zonder daarbij overigens aan de onafhankelijkheid te tornen. Verder heeft de RUD Zuid-Limburg een volwaardige communicatiefunctie nodig om strategisch en tactisch-uitvoerend het belang van de RUD-doelen en prestaties van de organisatie te laten zien alsmede de interne verbinding te versterken. Ten slotte wordt het partnerschap versterkt door meer aandacht aan de relatie met stakeholders en partners te besteden, vooral in de richting van gemeenteraden en Provinciale Staten.

Positionering/zichtbaarheid: de elementen die tot meer partnerschap moeten leiden, zorgen er ook voor dat de positionering van de RUD Zuid-Limburg wordt verbeterd. Bij de gewenste sterkere positionering is het nodig de naam van de organisatie aan te passen. Een naam die aangeeft wat de RUD Zuid-Limburg doet.

Interne ontschotting: (meer) integraal en projectmatig werken is gewenst en noodzakelijk in de toekomst, zeker na het in werking treden van de Omgevingswet in 2022. Waar nodig moet de RUD Zuid-Limburg interne werkprocessen nadrukkelijker op elkaar afstemmen en uniformeren. Er is een start gemaakt via medewerkers in coördinerende projectrollen. Dit moet – zeker op den duur – meer efficiency in vrijkomende uren opleveren. Deze uren kunnen ingezet worden om meer projectmatig te werken en om aan de groeiende en gewenste behoefte te voldoen om sneller in te spelen op actuele concrete gevallen. In dit verband wordt door een aantal geïnterviewden met nadruk voor een flexibele schil gepleit. Uitvoering van een praktisch plan levert inhoudelijke procesverbetering op en zorgt daarnaast voor meer interne verbinding.
RUD Zuid-Limburg als aantrekkelijke werkgever: een denktank buigt zich over mogelijkheden om voldoende en kwalitatieve sterke medewerkers voor het werkveld en voor de RUD Zuid-Limburg te interesseren. Daarnaast kijkt die denktank naar manieren om de huidige medewerkers blijvend perspectieven te bieden om voor de RUD te blijven kiezen. Hierdoor wil de RUD de krapte op de arbeidsmarkt en een hierdoor dreigend tekort aan nieuwe medewerkers het hoofd bieden en tegelijkertijd ervoor zorgen dat nieuwe medewerkers toegerust zijn voor toekomstige thema's en taken.
RUD Zuid-Limburg als Kenniscentrum: vanuit de erkenning van de RUD Zuid-Limburg als deskundige en kundige organisatie moet de RUD die status vasthouden en uitbreiden op de bestaande thema's. Een blijvend lerende organisatie met speciale aandacht voor ontwikkelingen binnen het BRZO-werkveld is daarvoor nodig. Daarnaast moet de RUD zich ontwikkelen

Áls je naar nieuwe thema's zoals energie en duurzaamheid kijkt, zou de RUD ook een deel van de kennis moeten kunnen ophalen bij bedrijven zoals DSM of Sabic. Concurreren op dit gebied is voor de RUD kansloos. De tijd is rijp om vanuit samenwerking in het netwerk van partners nieuwe, positieve stappen te zetten. De RUD kan hierbij de bruggenbouwersrol pakken. De rol verschuift van vergunningsverlener en toezichthouder naar coach.'

(Bedrijfsleven)

als adviseur en vraagbaak voor nieuwe thema's zoals duurzaamheid, klimaatadaptatie en energie. Van de expertise moet ook landelijk gebruik gemaakt kunnen worden door collega-omgevingsdiensten. Zonder zich tot een fysiek instituut te ontwikkelen, moeten praktische en administratieve drempels verdwijnen om de ontwikkeling tot Kenniscentrum mogelijk te maken.

ALGEMENE ONTWIKKELINGEN

De wereld staat niet stil en dat geldt zeker voor die waarin omgevingsdiensten opereren. Nieuwe technologische ontwikkelingen op milieugebied of bij BRZO-bedrijven, veranderende wet- en regelgeving, nieuwe vragen van deelnemers, (her)overwegingen bij het bevoegd gezag en groeiende aandacht voor thema's als duurzaamheid, klimaatadaptie of energie zorgen elke dag voor nieuwe dynamiek. Dat is het zowel brede, maar zeker ook het verdiepte speelveld van omgevingsdiensten en daarmee ook dat van de RUD Zuid-Limburg.
Een aantal tendensen bespreken we hier.

Omgevingsdiensten
De 29 omgevingsdiensten in Nederland hebben allemaal hun eigen achtergrond en hun eigen verhaal. Ze werken samen, leren van elkaar en wisselen ervaringen uit binnen Omgevingsdienst NL. Dat is de vereniging van directeuren van die 29 omgevingsdiensten. Omgevingsdienst NL faciliteert en ondersteunt het stelsel van omgevingsdiensten en is het eerste aanspreekpunt voor bestuurlijke koepels en zaken die omgevingsdienst-overschrijdend zijn.

Hoewel de omgevingsdiensten van elkaar leren, zijn ze nauwelijks met elkaar te vergelijken. Een poging tot benchmark vijf jaar geleden leverde weliswaar een aantal gegevens op, maar leerde ook dat bijvoorbeeld uitgangsposities, mandaten of financiering zoveel anders was, dat vrijwel elke vergelijking er een was van appels met peren. Met name verschillen in de kosten van huisvesting maken een reële vergelijking lastig tot onmogelijk. Specifiek voor de RUD Zuid-Limburg was een onderscheidende factor dat relatief laat, in 2018, de medewerkers vanuit detachering in dienst van de RUD kwamen.

Hoewel binnen Omgevingsdienst NL het volstrekt logisch wordt gevonden dat elke omgevingsdienst door het bevoegd gezag niet alleen op inhoud, maar ook op financiën wordt afgerekend, signaleert de koepel dat hier door verschillende brillen naar de verhouding overheveling taken/kosten wordt gekeken. Waar bijvoorbeeld gemeenten overwegen meer taken over te hevelen en de kosten daarvan vanzelfsprekend vooraf helder in kaart willen hebben, wordt niet zelden vergeten dat die gemeenten de kosten van overgehevelde taken niet ook nog zélf hoeven te maken en daarmee niet extra hoeven te begroten.

Een echte benchmark op basis van vergelijkbare gegevens is er dus niet. Omgevingsdienst NL ziet wel de tendens dat omgevingsdiensten een grotere rol krijgen bij de advisering over beleid. Dat geldt ook waar het gaat om het ondersteunen van gemeenten bij het opstellen van omgevingsplannen. Dit is enerzijds het logische gevolg van de vorming van omgevingsdiensten die ertoe heeft geleid dat bij gemeenten zélf onvoldoende capaciteit en kennis hiervoor beschikbaar is. Anderzijds is het een gevolg van groeiende samenwerking met en vertrouwen in die omgevingsdiensten. Dat past ook bij de algemene conclusies uit het onderzoek van Berenschot (2019), waarin wordt geconcludeerd dat de omgevingsdiensten veel deskundigheid in huis hebben en vanuit een sterkere positie daadwerkelijk de opdrachtgevers kunnen ontzorgen.

Dat betekent niet dat omgevingsdiensten overal als een 'lichaamseigen' afdeling worden gezien,

'Het werkt zó ontzettend goed dat een van de RUD-mensen een dag per week fysiek vanuit ons gemeentehuis werkt. Die RUD-medewerker houdt in de gaten of termijnen waarbinnen gereageerd moet worden niet dreigen te verstrijken, kijkt ook naar 'de vraag achter de vraag' en fungeert als zeer gewaardeerde vraagbaak. Hij wordt ook beschouwd als verlengstuk van ons eigen apparaat. Dat zou je elke gemeente gunnen.'

(Lid AB)

maar als verlengstuk van de eigen ambtelijke afdeling. Op deze manier willen gemeenten meer grip houden op de lokale invulling van de gemeenschappelijke regeling, ook al kosten de overlappingen dan extra geld.

De 29 omgevingsdiensten in Nederland hebben allemaal hun eigen dynamiek en snelheid van ontwikkelen. De ruimte die een omgevingsdienst hiervoor krijgt, is gedefinieerd door het bevoegd gezag. Naar de toekomst toe signaleert de koepel van omgevingsdiensten (ODNL) een verschuiving naar een meer regionaal speelveld. Zonder de autonomie van de lokale deelnemer aan te tasten, zal steeds vaker worden gekozen voor een bredere, regionale aanpak van taken. Dit heeft als inhoudelijk voordeel dat er één standaard voor een hele regio gaat gelden. Zo'n aanpak voor branches, bijvoorbeeld voor autobedrijven, leidt tot één gemeenschappelijk uitvoeringskader en daardoor tot lagere kosten omdat niet langer (duurder) lokaal maatwerk geleverd hoeft te worden.

Ook voor omgevingsdiensten worden data steeds belangrijker. Data en de scherpe analyse ervan helpen risico's vroegtijdig in kaart te brengen. Data helpen dan bij het prioriteren van thema's en het prioriteren van capaciteit. Meer informatiegestuurd werken met betere resultaten zal de werkwijze van lokale jaarplannen vaker verdringen. In die zin staan data en analyse ook aan de basis van keuzes waarbij een groter deel van de capaciteit wordt ingezet op onderwerpen die voor een hele regio van belang zijn en als gevolg daarvan een minder groot deel voor thema's die alleen lokaal van belang zijn. Bij Brabantse omgevingsdiensten gaat driekwart van de capaciteit op aan regionale prioriteiten en heeft 25 procent lokale prioriteit.

Omgevingsdiensten zullen in de toekomst vaker ketengericht en gebiedsgebonden opereren als aanvulling op of in plaats van de huidige inrichtingsgebonden werkwijze. Waar het fysieke domein als 'werkterrein' wordt gedefinieerd, betekent dat een verschuiving waarbij ook het buitengebied in het vizier van de omgevingsdienst verschijnt. En waar ketengericht werken terrein wint, bestaat de analyse van de omgevingsdienst bij bijvoorbeeld asbest niet alleen uit het saneren van asbest, maar uit het totaal van saneren, afvoeren en verwijderen.

Wetgeving: de Omgevingswet

Regels en wetten veranderen voortdurend. In de wereld van omgevingsdiensten gaat de Omgevingswet een belangrijke rol spelen. Die wet wordt op 1 januari 2022 van kracht. Het uitstel heeft geen gevolg voor de ambities en doelen, die liggen onveranderd hoog: het zoeken naar het evenwicht tussen een veilige en gezonde leefomgeving en economische groeimogelijkheden. Met als resultaat: omgevingsveiligheid.

Voor gemeenten, provincie en voor andere opdrachtgevers verandert er veel, ook in de onderlinge afstemming en samenwerking die moeten leiden tot integraliteit en participatie met de samenleving. Invoering van de Omgevingswet zal een beroep doen op kennis van de –

medewerkers van – omgevingsdiensten. Aan de zogenoemde Omgevingstafels worden nieuwe waarden geformuleerd, waar vanaf het begin de belangen van milieu als onderdeel van de leefomgeving een rol spelen. Waar vooral bij veel gemeenten de inhoudelijke kennis niet of onvoldoende aanwezig is, ligt hier voor omgevingsdiensten een gidsrol.

Nieuwe thema's

In de zomer van 2019 publiceerde het kabinet de uitwerking van de internationale klimaatafspraken die in 2015 in Parijs zijn gemaakt. Veel nationale afspraken uit het Klimaatakkoord vinden een praktische uitwerking in Regionale Energie Strategieën (RES). In de 30 RES-regio's werken gemeenten, provincies en waterschappen samen aan vragen als op welke locaties het beste duurzame zonne- en windenergie opgewekt kan worden. Of bijvoorbeeld de locaties die hiervoor in beeld komen maatschappelijk en bestuurlijk haalbaar en betaalbaar zijn. Hier kan de nieuwe Omgevingswet straks een versneller zijn om gemeenten bij de transitie naar duurzame energie te helpen. De genoemde gidsfunctie voor omgevingsdiensten speelt hierbij een duidende en – waar dat wordt gevraagd – een aanjagende rol.

Naast energietransitie zijn klimaatadaptatie en – meer algemeen – duurzaamheid thema's die een steeds prominentere plek op veel agenda's krijgen, ook op die van de gemiddelde Nederlander. In die zin is bijvoorbeeld circulaire economie inmiddels veel meer dan alleen een louter economisch thema. Uit evaluaties vanuit het ministerie is de aanbeveling gedaan een kennisinfrastructuur in te richten op bovenregionaal en nationaal niveau, waarin nieuwe thema's als de energietransitie en circulaire economie en hun betekenis voor het VTH-stelsel onder de loep worden genomen. Ook voor deze thema's wordt overigens ook nu al in toenemende mate een beroep op de kennis van omgevingsdiensten gedaan.

Omgevingsdienst NL signaleert dat steeds vaker een beroep op omgevingsdiensten wordt gedaan om een rol, niet zelden een leidende, te spelen bij duurzaamheidsprojecten. Ook wordt in regio's momenteel de discussie gevoerd in hoeverre onderdelen van de energiethema's in het basistakenpakket verwerkt zouden moeten worden. De VNG heeft bij het sluiten van het Klimaatakkoord nadrukkelijk aangegeven de omgevingsdiensten hierin een rol te geven als 'tussenpartner' voor gemeenten. Daarnaast hebben Rijk, provincies in IPO-verband, gemeenten via de VNG en RVO aangegeven het wenselijk te vinden bij deze thema's de deskundigheid van omgevingsdiensten te betrekken.

Integrale milieuvisie

Eind vorig jaar heeft het kabinet een nieuwe integrale milieuvisie aangekondigd. Die heeft door de coronacrisis vertraging opgelopen. Uitgangspunt van die visie zal zijn dat een schone, gezonde en veilige leefomgeving een wezenlijke bijdrage levert aan een brede welvaartgroei. In die visie wordt samenhang in het vooruitzicht gesteld tussen risico's, uitdagingen en kansen. Ook is deze integrale milieuvisie aangekondigd als bouwsteen om aan kwaliteitsverbetering van de leefomgeving te kunnen werken. Het huidige VTH-stelsel wordt als één van die bouwstenen van die milieuvisie beschouwd. Een onafhankelijke commissie gaat plannen uitwerken om dat VTH-stelsel toekomstbestendig(er) te maken.

'Niet alleen de RUD, ook bedrijven hebben moeite om de goede mensen te vinden. Daar zit gedeelde pijn, die voor de kwaliteit van dit werkgebied uiteindelijk funest is. De RUD zou samen met bedrijven, zeker die op BRZO-gebied, kunnen zoeken naar een modus om hier gezamenlijk aan te werken. Zonder aan ieders eigen rol en verantwoordelijkheid te komen, maar wel als partners die 'veiligheid' als gemeenschappelijk belang definiëren. Vanuit dat denken zou veel meer expertise kunnen worden uitgewisseld. Met stages over en weer en misschien wel een RUD-afdeling gehuisvest bij het bedrijf.'

(Bedrijfsleven)

Recent onderzoek: borging
Uit onderzoek naar de kwaliteitsborging van het huidige VTH-stelsel in opdracht van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (Milieu en Wonen) is eind 2019 onder andere geconcludeerd dat er spanning bestaat binnen een aantal onderdelen van dat stelsel. De aanbevelingen uit dit onderzoek en uit het rapport Grondstof of Afval (Taskforce Herijking Afvalstoffen/Commissie Sorgdrager, oktober 2019) alsmede die uit een verkenning van de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) versterken elkaar. Daarbij wordt ook de betrokkenheid van het bevoegd gezag bij de uitvoering van de taken genoemd in relatie tot de onafhankelijke (uitvoerings)positie van omgevingsdiensten. Een ander punt is de keuze tussen meer efficiënte, gestandaardiseerde werkwijzen of juist het meer inspelen op lokale behoeften. De minister zegt hierover dat 'maatwerk en decentrale afweging een belangrijk aspect in de werking van het VTH-stelsel zijn, maar eenduidigheid en een gelijk speelveld zijn belangrijke uitgangspunten voor een effectief milieubeleid.' Overigens wordt ook geconcludeerd dat dit soort spanningen in het stelsel zijn 'ingebakken' en veelal afhankelijk zijn van het perspectief van waaruit wordt gekeken.

Deze en andere constateringen waren voor de minister aanleiding om aanpassingen in de eerder genoemde nieuwe integrale milieuvisie niet alleen als 'reparaties' aan het huidige stelsel te beschouwen, maar vooral om klaar te zijn voor nieuwe maatschappelijke opgaven voor de komende decennia en de Omgevingswet die per 1-1-2022 van kracht wordt. Het Bestuurlijk Omgevingsberaad stelt hiervoor een uitvoeringsagenda vast, die aan de Kamer wordt voorgelegd.

Recent onderzoek: milieucriminaliteit
In opdracht van het ministerie van Justitie en Veiligheid en het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat heeft het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (CCV) in 2019 een verkenning uitgevoerd naar knelpunten in de uitvoeringspraktijk van toezicht en handhaving met betrekking tot milieucriminaliteit. Dit raakt ook direct aan het werk van omgevingsdiensten. Een van de belangrijkste aanbevelingen uit het rapport (september 2019) is de bestuurlijke (her)bevestiging van aandacht voor milieuzaken. Er is – in zijn algemeenheid – meer bestuurlijke aandacht nodig voor de aanpak van milieucriminaliteit. Ook wordt gepleit voor effectieve integriteitstoets voor bedrijven die toegang tot de milieumarkt willen. Daarnaast is meer coördinatie nodig op het gebied van informatie-uitwisseling. Binnen het strafrechtelijk circuit is het stroomlijnen van het strafrechtelijk traject voor het vervolgen van milieumisdrijven een aandachtspunt. Ten slotte wordt ervoor gepleit de Landelijke Handhavingsstrategie ook daadwerkelijk overal toe te passen en te controleren.

De ministers van Justitie en Veiligheid en van Infrastructuur en Waterstaat hebben aangekondigd deze aanbevelingen op te pakken met als doel milieucriminaliteit hoger op de bestuurlijke agenda's te zetten.

DE INTERVIEWS: BEVINDINGEN VAN DE GESPREKKEN

De RUD Zuid-Limburg wordt gezien als een deskundige en solide uitvoeringsdienst als het gaat om milieutaken die bijdragen aan een gezonde en veilige leefomgeving. De volgende stap die de RUD nu moet zetten, is die naar partnerschap. Investeren in politiek bestuurlijke sensitiviteit en communicatie is hiervoor belangrijk. Daarnaast is een bestuurlijke dialoog een voorwaarde om de koers voor de toekomst vast te stellen en hieraan de benodigde middelen te verbinden.

Vooraf
In dit deel van het rapport bespreken we de onderwerpen die met zeer grote regelmaat zijn genoemd tijdens de interviews met betrokkenen bij de RUD Zuid-Limburg. Voorafgaand aan de bespreking hieronder is het belangrijk nog drie opmerkingen te maken. Die zijn bedoeld om die thema's in het bredere speelveld te plaatsen.

Kundig en met veel kennis
Min of meer als paraplu boven alle onderstaande opmerkingen kan worden gezegd dat de geïnterviewden de RUD Zuid-Limburg in het algemeen beschouwen als een uitvoeringsdienst die met kennis en deskundigheid opereert. Als daar scepsis over had bestaan bij de start in 2013, dan heeft de RUD die in verreweg de meeste gevallen weten om te buigen in vertrouwen. De RUD wordt gezien als dé deskundige partij bij ingewikkelde vraagstukken op milieugebied en dat in de meest brede zin van het woord. Bij BRZO-bedrijven blijft, door heel Nederland, wel de zorg bestaan dat de ontwikkelingen bij bedrijven sneller gaan dan omgevings- en milieudiensten kunnen bijbenen. Hierop vormt de RUD Zuid-Limburg geen uitzondering.

Vanuit de constatering dat de meeste opdrachtgevers tevreden zijn over de kennis en kunde bij de RUD en de manier waarop die wordt ingezet, kan het belangrijkste functionele doel als 'behaald' worden afgevinkt. Dat is een goed resultaat voor een organisatie die 'verplicht' werd ingericht en die in de eerste jaren van haar bestaan heeft moeten opboksen tegen veel scepsis en deels ook desinteresse. Zoals gezegd, die scepsis van de start en de eerste jaren is in de meeste gevallen omgebogen in vertrouwen in het product dat de RUD Zuid-Limburg levert.

Financiering
Een belangrijk punt is de financiering van de RUD Zuid-Limburg. Het zijn de Provincie Limburg en de deelnemende gemeenten die door afname van basis- en plustaken voor zorgen dat de RUD zijn werk kan doen.

Een voorzichtige conclusie uit de gevoerde interviews is dat de RUD vanuit gemeenten en Provincie Limburg in de nabije toekomst niet op extra financiële middelen lijkt te mogen rekenen. Dat heeft overigens niets met de RUD als zodanig te maken. Het sluit aan bij het algemeen beeld en de algemene houding ten opzichte van Gemeenschappelijke Regelingen.

Voorafgaand aan een discussie over financiële middelen is een fundamentele bestuurlijke dialoog nodig over taken en ontwikkelingen. Dat gesprek is nodig: de bestuurlijke opvattingen variëren, de RUD Zuid-Limburg koestert ambities en de autonome ontwikkelingen die de opdracht van de RUD raken, staan niet stil.

'Achteraf is het koersdocument een te algemeen document gebleken: een soort to do-lijst waarin te weinig onderscheid is gemaakt tussen de belangrijkere, meer prioritaire onderwerpen en de taken die minder voorrang nodig hebben. Als we als RUD meer eigen handelingsruimte zouden hebben gehad om die prioriteiten scherper te stellen - en daarmee dus óók andere taken minder aandacht te geven – dan waren we nu tevredener geweest over het gezamenlijk eindresultaat.'

(MT RUD)

Daarnaast stellen veel geïnterviewden vast dat het accent bij de evaluatie van een gemeenschappelijke regeling door gemeenteraden of Provinciale Staten doorgaans op de financiële verantwoording ligt. De meeste nadruk ligt op de vraag wat een gemeenschappelijke regeling kost in relatie tot de diensten die daarvoor worden geleverd. De inhoud en ambities van het werk en het gemeenschappelijk belang voor – in dit geval - milieuzorg worden veelal gepositioneerd in afhankelijkheid van dat gesprek over de financiële middelen. Met het overhevelen van taken naar een gemeenschappelijke regeling wordt ook de aandacht deels verlegd van inhoud naar kosten en verantwoording.

Een ander element voor met name gemeenten zijn de hoge kosten op andere beleidsterreinen, zoals het sociaal domein/jeugdzorg. Ook is op alle niveaus van overheden nog onduidelijk welke financiële consequenties de aanpak van de coronacrisis zal hebben en wat dat vervolgens voor andere taken en ambities betekent.

Zonder de ogen te sluiten voor de realiteit dat de financiële bomen niet tot in de hemel groeien, pleit een aantal gesprekspartners er daarentegen voor eerst het gesprek over de gewenste ambities en inhoud te voeren. Wat moet Zuid-Limburg als regio aanvullend op de wettelijke taken als ambitie koesteren? Welke maatschappelijke doelen zijn hieraan gekoppeld? Hoe belangrijk wordt milieuzorg gevonden? En welke resultaten mogen hierbij worden verwacht en langs welke weg kunnen die resultaten en effecten worden bereikt?

Pas daarna zou uiteraard de discussie gevoerd moeten worden wat hiervan wél en wat (nog) niet haalbaar is, ook in financiële zin. Deze volgorde vermijdt al aan het begin van de dialoog een te zwaar accent op input en/of -output gedreven denken over productie en bedrijfsvoering. Het blokkeert immers een gesprek over ambities en de kansen die ook daadwerkelijk mogelijk te maken. De scherpste keuzes worden gemaakt als eerst de dialoog wordt gevoerd over 'wat we belangrijk vinden' en daarna de (financiële) haalbaarheid ervan tegen het licht wordt gehouden.

Voortgang vanuit Koersdocument 2016 – 2020

Als derde element kan worden vastgesteld dat veel van de aandachtspunten die voor de periode 2021–2025 opgepakt en uitgewerkt dienen te worden nagenoeg gelijk zijn aan de aandachtspunten die ook in het Koersdocument 2016–2020 zijn benoemd. Betere samenwerking met opdrachtgevers, zichtbaarheid en integraler werken zijn strategische doelen die ook de komende jaren nog als aandachtspunt door geïnterviewden worden benoemd. In het uitvoeringsprogramma 2020 is hier op gedetailleerd niveau over gerapporteerd. Dat neemt niet weg dat deze aandachtspunten ook voor de komende jaren relevant zijn én blijven. Mede daardoor zijn zij ook terug te vinden in de Toekomstagenda. Een aantal ontwikkelingen is in gang gezet. Een werkgroep is vorig jaar van start gegaan om voor de VTH-basistaken tot een uniform uitvoerings- en handhavingsbeleid te komen. Er is een klantenpanel met bedrijven uit

de regio ingesteld. En de organisatie wil meer zichtbaar zijn door – waar dat wordt gewenst en voor zover mogelijk – op locatie van de opdrachtgever te werken.

De RUD Zuid-Limburg kiest voor een platte organisatie met relatief weinig overhead. Om het gegroeide takenpakket en daardoor de fors toegenomen werkdruk voor het management enigszins terug te brengen, is recent een vierde afdeling gevormd. De huidige afdeling Toezicht en Handhaving is aangevuld met de nieuwe afdeling voor specialistische en juridische toezichtstaken en milieutoezicht. Daarnaast wordt een managementadviseur geworven om op communicatief gebied de wensen van opdrachtgevers beter te vertalen.

1. Foto van dit moment: waar staan we?

Hoewel de scope van het traject Toekomstagenda RUD Zuid-Limburg niet ligt bij het evalueren van de afgelopen jaren, vragen geïnterviewden nadrukkelijk om bij toekomstige keuzes stil te staan bij wat in de afgelopen jaren is bereikt, bij wat minder of niet is gelukt en bij de mogelijke verklaringen hiervoor.

Deze interne dialoog is een opdracht die het algemeen bestuur zichzelf moet opleggen, vinden bestuurders zélf. Een analyse met als vertrekpunt – om het in de woorden van een bestuurder te zeggen – 'waartoe is de RUD op aarde?' Vanuit dat vertrekpunt wordt het van belang geacht te kijken naar wat uit het Koersdocument 2016-2020 is verzilverd en waarin RUD niet of niet volledig is geslaagd. Wezenlijk onderdeel daarvan zou een financiële analyse moeten zijn, vinden geïnterviewden. Vanuit twee perspectieven: is er voldoende waar geleverd voor het beschikbaar gestelde budget? En ook: is er voldoende budget beschikbaar gesteld om de afgesproken taken en zich tussentijds aandienende taken door de RUD te kunnen laten oppakken?
Verwezen wordt hier ook naar de opdracht in het vorige Koersdocument (2016-2020) dat een duurzame, transparante financiële huishouding en bedrijfsvoering van de RUD Zuid-Limburg aandacht behoeft. Dit thema blijft ook in de komende periode, waarin ambities tegen kosten afgewogen moeten worden, nog actueel.
Minstens zo belangrijk is de analyse waarom zaken wél of niet met succes zijn beproefd en ingevuld. Zijn er bestuurlijke factoren voor succes aan te wijzen of oorzaken voor stagnatie? Zijn die tijdig gedetecteerd, bespreekbaar gemaakt en is er vervolgens verbetering opgetreden? En als dat niet het geval zou zijn geweest, in hoeverre heeft dat de ontwikkeling van de RUD Zuid-Limburg belemmerd.

De antwoorden op die zelfreflectie kunnen de ingrediënten vormen voor nieuwe kaders voor de RUD Zuid-Limburg. Een versterkt fundament waarop de komende jaren ook steviger kan worden gebouwd. Zo'n solide basis is ook nodig om het gesprek te voeren over de wenselijkheid om nieuwe of aanvullende taken voor de RUD te bestemmen. Vanuit een positie waarin – waar dat niet het geval zou zijn - klokken gelijk zijn gezet. Tegelijkertijd dient er een discussie gevoerd te worden over de vraag of de RUD in de huidige vorm de – gewenste – lading nog dekt. Daarnaast de vraag of die gewenste lading ook past bij de toekomstige taken die op milieudiensten afkomen, of het nu om een omgevingsdienst, een milieudienst of een uitvoeringsdienst gaat. Kortom, de vraag of Zuid-Limburg vasthoudt aan het huidige model van een uitvoeringsdienst of de discussie aangaat over de vraag of een omgevingsdienst beter bij de opgaven van de komende jaren past?

De interviews met deelnemers leveren een wisselend beeld op als het gaat over de vraag over de toekomstige rol van de RUD Zuid-Limburg.
Meerdere gemeenten zien de RUD ook in de toekomst als uitvoerend verlengstuk van de eigen

'Buiten Limburg snapt niemand dat je in zo'n relatief kleine provincie met twee RUD's moet werken, die bovendien ook nog eens heel anders zijn opgetuigd. Voor partners die met die RUD's samenwerken, is dat heel lastig.'

(Partnerorganisatie)

milieuafdeling en willen dat ook zo houden. Beleid wordt door de gemeente gemaakt, de RUD is de uitvoerder daarvan.
Andere gemeenten zijn voorstander van een ontwikkeling waarbij de RUD dé kennispartner op milieugebied wordt. Waar altijd aangeklopt kan worden voor advies. Een RUD die nadrukkelijk en proactief meedenkt als het om beleid van een gemeente/opdrachtgever gaat. En dat beleid ook initieert.

Er zijn gemeenten die de beleidsontwikkeling, zeker op termijn, volledig in handen van de RUD zouden willen leggen. Min of meer vooruitlopend hierop is er een aantal gemeenten dat, eventueel in een cluster, zou willen meedoen aan pilots waarin standaardisering van afspraken over RUD-taken centraal staat. Voor enkele gemeenten zou dat het startpunt zijn om uiteindelijk álle milieuactiviteiten bij de RUD onder te brengen, inclusief de 'baliefunctie' zoals die nu nog in het eigen gemeentehuis is.

Voor gemeenten komt een discussie over uitbreiding van taken of méér aandacht voor milieu op een ongelegen moment. Praten over het belang van milieu is óók praten over geld. De gemeentefinanciën staan onder druk vanwege oplopende kosten van het sociaal domein. En wat het coronavirus straks uiteindelijk betekent voor de gemeentelijke slagkracht is nog onduidelijk, maar de signalen zijn verontrustend. Het is dan ook realiteit dat het belang van het milieu hiermee moet concurreren in een gemeentelijke begroting.
Voor de Provincie Limburg is dat niet anders. De Provincie is bezig de rol en taak van het eigen cluster VTH (vergunning, handhaving en toezicht) te herdefiniëren, ook in relatie tot de RUD Zuid-Limburg. Daarnaast is gevraagd het onderzoek 'Assessment interne organisatie en beheersinstrumentarium' van Ernst & Young (oktober 2020) bij de discussie over de toekomstige koers te betrekken, evenals de uitkomst van het Artikel 217a-onderzoek van de Provincie Limburg.

Ook bij de RUD leeft de wens stil te staan bij wat er wel, wat er minder of wat niet is verwezenlijkt van de ambities uit het Koersdocument 2016-2020. Management en medewerkers hebben behoefte hierover het dialoog aan te gaan met het management, binnen de afdeling en binnen de hele organisatie. Stilstaan bij wat is bereikt, versterkt de trots op het niveau van de centrale opdracht en uiteraard ook op de eigen organisatie. Op het niveau van die opdracht zijn de RUD-medewerkers zeer betrokken bij hun werk, dat ze vaak ook als missie beschouwen. In de weging van belangen zien zij zich vaak als degenen die voor de belangen van het milieu moeten opkomen: 'Het milieu kan niet praten. Als wij het niet doen, wie zou er dan voor het milieu moeten opkomen?'

Deze dialoog ook intern voeren, helpt bij het doorbreken van schotten die er tussen afdelingen nog worden ervaren. Praten en verklaren welke de succesfactoren zijn of juist waarom ambities of plannen niet zijn behaald, biedt de mogelijkheid om via een interne dialoog naar mogelijkheden te zoeken om als organisatie – in gezamenlijkheid – te groeien op gebieden

waar dat de afgelopen jaren minder is gelukt. Daarmee is niet alleen die groei belangrijk, ook het gesprek zélf als middel werkt dan als interne verbinder die meehelpt overbodige interne schotten te doorbreken. (Zie ook onder andere punt 12: medewerkers)

2. Integraliteit (pilot)

Milieu houdt niet op bij een grens op de landkaart. Vervuild water stroomt van plaats a naar plaats b. Een wolk met verontreinigde stoffen blijft niet boven één gemeente hangen. Een aantal algemene thema's vraagt niet om een lokale, maar om een Zuid-Limburgse aanpak. De RUD is de partner om deze thema's uit te werken in voorstellen. Van de deelnemers (gemeenten) vraagt dit het loslaten van gemeentelijk-geografisch denken, ook binnen de opdrachtverstrekking aan de RUD. In de werkverdeling van de RUD zou een percentage aan onderwerpen besteed moeten of kunnen worden waarvan het milieu – in meest brede zin – in heel Zuid-Limburg profijt heeft. Dit is uiteraard niet de keuze van één gemeente, maar die van de deelnemers als collectief vanuit bestuurlijk draagvlak. Juist hier kan de meerwaarde van de RUD worden aangetoond omdat het resultaat van het werk de lokale opdracht overstijgt. Hier moeten de kern en de kracht van een gemeenschappelijke regeling zitten.

De uitkomst van een bestuurlijke dialoog bepaalt de haalbaarheid van een pilot, waarin een aantal gemeenten er voor kiest meerdere taken in één gezamenlijk mandaat onder te brengen bij de RUD. Het is vervolgens aan de RUD om met uitwerkingsvoorstellen te komen. Een aantal kleinere gemeenten geeft aan in principe welwillend ten opzichte van een pilot op dit gebied te staan.

3. Politiek-bestuurlijke sensitiviteit (ook in relatie tot onafhankelijkheid)

Veel geïnterviewden realiseren zich dat de RUD met een weerbarstige opdracht het veld in is gestuurd: uitvoerder van taken voor en namens de deelnemers die ook opdrachtgevers zijn. Een opdrachtgever met wie tegelijkertijd onderhandeld moet worden over product en prijs.
Een opdrachtgever die in zijn andere rol van deelnemer aan de gemeenschappelijke regeling het speelveld bepaalt en middelen beschikbaar stelt om op dat speelveld te acteren.

Breed gedeeld wordt de opvatting dat de RUD zich moet ontwikkelen op het gebied van politiek-bestuurlijke sensitiviteit. Zonder te tornen aan de onafhankelijkheid van de RUD bij de uitvoering van taken hebben deelnemers/opdrachtgevers meer behoefte aan een RUD die meedenkt, lokaal-maatschappelijke signalen oppikt en hierover proactief en in een tijdig stadium met die opdrachtgever overlegt. Die behoefte bestaat op het meer strategische niveau aan de bestuurstafel, maar ook in de concrete uitvoering bij het inschatten en detecteren van gevoelige issues die lokaal-maatschappelijk spelen. Om te groeien in (meer) vertrouwen en partnerschap is het nodig deze sensitiviteit te ontwikkelen.

De relatie tussen RUD-management en bestuurders van opdrachtgevers verdient een ander, meer strategisch niveau. Van de kant van de RUD wordt hier meer sensitiviteit verwacht voor de positie van de bestuurlijk opdrachtgever. Bestuurders ervaren reguliere overleggen als te nadrukkelijk in het teken staand van de wens of het aanbod van de RUD om extra taken te mogen oppakken. Waar wordt geconstateerd dat een gemeenschappelijke regeling, zoals de RUD Zuid-Limburg, vooral financieel wordt beoordeeld, zo signaleren geïnterviewden bij de RUD een nadrukkelijke focus op uitbreiding van taken of opdrachten.

'We blijven vanuit dat verantwoordingsgevoel te vaak hangen in lijstjes en aantallen van bijvoorbeeld uit te voeren controles. Die schema's met afvinklijstjes waarin input van een gemeente in geld wordt vertaald in output van controles of handhavingsacties knellen bij het maken van echte keuzes. Zonder aan het belang van output en verantwoording te tornen, zou milieubeleid méér Zuid-Limburgs moeten zijn. De zorg voor milieu houdt niet op bij een gemeentegrens.'

(MT RUD)

Ook het RUD-management ervaart dat 'het prijskaartje altijd boven de markt hangt', maar is overigens van oordeel dat de tarieven in lijn zijn met die van overige omgevingsdiensten. Waar de begroting hoger uitvalt, is dat direct te verklaren door uitbreiding van taken. Een vergelijking louter op basis van loonkosten is volgens het RUD-management niet reëel: als gemeenten die taken zélf zouden uitvoeren, zal ook de overhead in een integraal tarief meegerekend moeten worden.

Op dit gebied bestaat een gezamenlijke opgave op weg naar meer partnerschap, waarbij het gesprek op een meer strategisch niveau wordt gevoerd. Dit is een behoefte die overigens ook bij een aantal grotere externe klanten leeft.

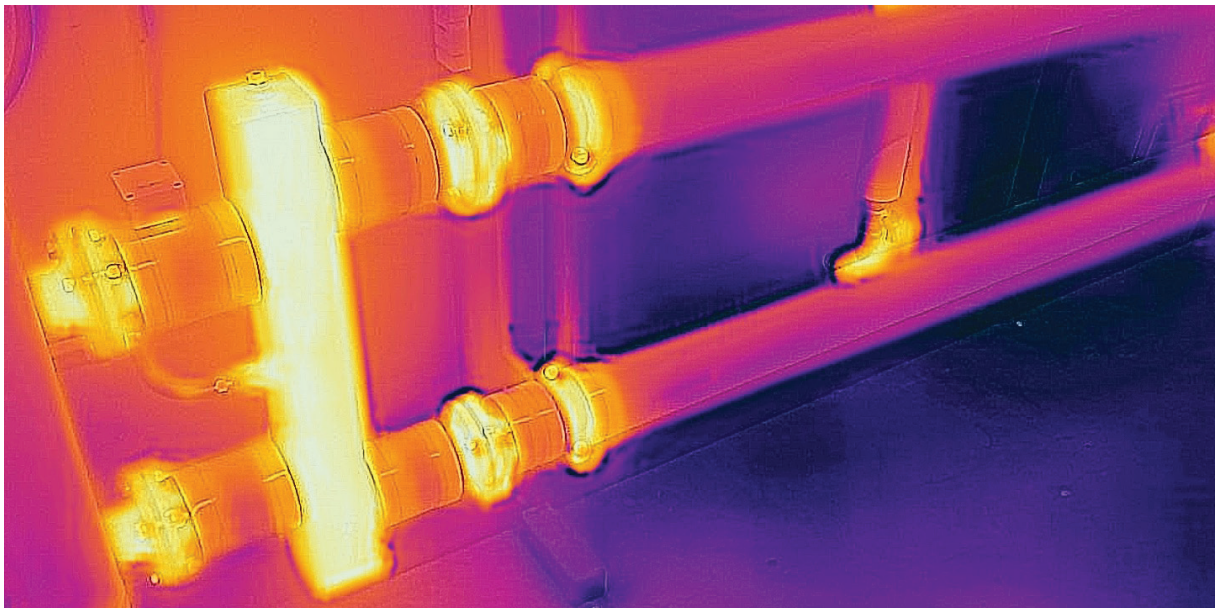

Ook op uitvoerend niveau leeft eenzelfde behoefte aan partnerschap. Van de RUD-medewerkers wordt een eerdere en meer feitelijke inschatting verwacht van de gevolgen van toezicht en handhaving. Zonder te tornen aan de onafhankelijke positie van de RUD verwachten bestuurders en ambtelijk medewerkers van gemeenten vroegtijdig te worden geïnformeerd over bijvoorbeeld een handhavingsactie waarover vragen van bedrijf en burgers vaak als eerste bij de gemeente terechtkomen.

In het verlengde hiervan zou sensitiviteit er ook toe moeten leiden dat de RUD de mogelijkheid krijgt en wil hebben om bij actuele issues eerder in actie te kunnen komen. Geconstateerd wordt dat soms vanwege planning en beschikbare capaciteit geen of later actie wordt ondernomen, terwijl de gevoelstemperatuur in de directe omgeving oploopt omdat het juist aan die actie ontbreekt. Uiteraard zijn omgevings- en contextbewustzijn hier niet de enige factoren, maar bepaalt ook de capaciteit de mogelijkheden. De behoefte aan meer flexibiliteit om in te spelen op actuele situaties is niettemin een breed geuite wens.
Een derde level is het profileren van de eigen organisatie door de RUD zelf, met name bij gemeenteraden. Het is voor een gemeenschappelijke regeling vaak lastig om inhoudelijke aandacht te krijgen. Doorgaans gaat het om een beoordeling van 'wat het kost en wat we ervoor terugkrijgen'. De open dagen en de uitnodigingen aan griffiers en de matige interesse ten spijt: er zijn blijkbaar andere manieren nodig om de aandacht van gemeenteraden en Provinciale Staten te trekken voor de inhoud en het belang van het werk.

Uit interviews met bestuurders en ook uit gesprekken met raadsleden en PS-leden komt nadrukkelijk naar voren dat goede informatie niet alleen van wezenlijk belang is, maar daarnaast ook erg nuttig kan zijn. Dat belang schuilt uiteraard in het feit dat de gemeenteraad en Provinciale Staten uiteindelijk de gekozen gremia zijn die de opdracht voor de RUD Zuid-Limburg vaststellen en de bijbehorende middelen beschikbaar stellen. Naast dat verantwoordingsaspect vinden bestuurders én raadsleden zelf het belangrijk periodiek en op maat op de hoogte te worden gehouden van ontwikkelingen. Opties als een 'RUD on tour' of het bijwonen van controles dragen bij aan meer begrip voor en interesse in de wereld van vergunningen, toezicht en handhaving.

Uiteindelijk leidt dat ertoe dat het gesprek over de RUD minder een verantwoordingsgesprek in een gemeenteraad wordt, maar vaker een gesprek over het belang van het werk en daarmee ook over de inhoud ervan.

4. Positionering

Er is in brede kring lof voor de kennis, kunde en betrokkenheid van de RUD en de RUD-medewerkers bij hun taak. Vanuit die erkenning van vakmanschap moet de RUD zich krachtiger, zelfbewuster durven opstellen. Waar deelnemers meer politiek-bestuurlijke sensitiviteit van de RUD verwachten, moet ook de RUD vanuit zelfbewustzijn het gesprek met die deelnemers naar een ander, hoger niveau tillen. De RUD moet aan tafel bij de bestuurder nadrukkelijker de partner worden met wie strategisch de koers wordt bepaald. Dat level van partnerschap tilt de relatie uit boven die van de afhankelijkheidsrelatie van een RUD naar de deelnemer toe die het jaarprogramma komt toelichten. Natuurlijk zit er spanning tussen de rol van de RUD als enerzijds uitvoerend toetser, controleur en handhaver namens de opdrachtgever en anderzijds de organisatie die ook afhankelijk is van diezelfde deelnemer in diens rol als opdrachtgever. Niettemin is het belangrijk zich meer als strategisch partner op te stellen in gesprekken met bestuurders.

Als het gaat om de BRZO-bedrijven wordt van de RUD verwacht dat de milieudienst meedenkt en zo nodig het voortouw neemt in landelijke discussies aan Haagse beleidstafels. En als het nodig is, lobbyt voor het gewenst geachte resultaat van die discussie.

5. Communicatie

De vertaling van de behoefte aan meer politiek-bestuurlijke sensitiviteit in strategische en operationele zin betekent dat er vaker en op andere manieren met partners gecommuniceerd moet worden. Een eerste level van communicatie is die tussen RUD-top en het bestuur. Door meer vanuit partnerschap en minder van de afhankelijkheidsrelatie het gesprek te voeren, voldoet de kwaliteit van dat gesprek meer aan de verwachting en groeit het resultaat ervan in positieve zin mee. Hier wordt aan gewerkt door een managementadviseur te werven, die onder andere als taak krijgt de wensen van deelnemers, externe klanten en partners beter in kaart te brengen.

Ook grote klanten hebben behoefte aan meer communicatie. Ze willen eerder en vaker op de hoogte worden gehouden over grote projecten en inhoudelijke trajecten. Een reguliere nieuwsbrief met actuele ontwikkelingen, interviews en filmpjes wordt hierbij vaker als voorbeeld genoemd. Ter illustratie: een van de geïnterviewden heeft aan de totstandkoming van het vorige Koersdocument meegewerkt, maar heeft na de oplevering ervan nooit meer iets vernomen over de vorderingen.

Meer en betere communicatie tussen RUD-medewerkers en milieuambtenaren van gemeenten is van groot belang. Bij gemeenten bestaat behoefte aan RUD-aanwezigheid op de werkvloer van de eigen gemeentelijke organisatie. Door meer sámen te doen, worden de verbindingen sterker, de misverstanden geringer en de resultaten beter. Bij gemeenten waar dit al het geval is, wordt met grote waardering geconstateerd hoe belangrijk dat contact op de werkvloer is en hoe de inbreng van de RUD-medewerker(s) voor meerwaarde zorgt.

'Wij als opdrachtgevers zouden meer ontzorgd kunnen worden als we de RUD meer bevoegdheden zouden geven. We laten dan veel bureaucratie achter ons. Maar dat is een politieke beslissing waar 16 gemeenten en de provincie iets van moeten vinden. Het is een proces van durven loslaten. Denk in de richting van een bredere Zuid-Limburgse opdracht die de RUD dan krijgt. Waar we aan de voorkant mét de RUD beleid ontwikkelen, de uitvoering meer loslaten en aan het einde de resultaten beoordelen en op basis daarvan zonodig de koers bijstellen.'

(Lid DB)

Vanuit RUD-medewerkers wordt aangegeven vaker met bestuurders van opdrachtgevers te willen communiceren. Hierdoor zou vanuit de inhoud duidelijker kunnen worden gemaakt wat de RUD Zuid-Limburg kan betekenen voor (bijvoorbeeld) een gemeente. De indruk bestaat bij RUD-medewerkers dat deelnemers daarvan te weinig op de hoogte zijn. Vanuit de medewerkers worden als concrete voorbeelden verder het opfrissen van de website en – intern - een functioneler intranet als verbeterpunten genoemd.

De reguliere (kwartaal)rapportages krijgen meer aandacht wanneer ze worden geschreven voor de beoogde lezers. Minder jargon en cijfers, maar meer de tendensen beschrijven, bij voorkeur in meer eigentijdse middelen.
Dit geldt ook als het gaat om verantwoording naar gemeenteraadsleden en leden van Provinciale Staten. Niet alleen voor de verantwoording, maar zeker ook om het belang van het werk en om de ambities onder de aandacht te brengen, is het belangrijk de gekozen politici – die uiteindelijk besluiten over het speelveld van de RUD – met regelmaat en met geschikte middelen te informeren over kansen, dilemma's en resultaten van het werken aan een gezonde

en veilige leefomgeving. Als stap om de praktische communicatie te versterken, hebben veel RUD-medewerkers recent een schrijfcursus gevolgd.

6. Zichtbaarheid en naam

Ook zeven jaar na de start van de RUD Zuid-Limburg is zelfs voor veel direct of indirect betrokkenen nog te weinig duidelijk dat de RUD Zuid-Limburg geen onderdeel van de Provincie Limburg is. De huisvesting in het gouvernement onder het provinciale dak speelt hierbij een rol in de beeldvorming. Daarnaast mist de RUD, gepositioneerd als uitvoeringsdienst, de mogelijkheden om zich te profileren en te presenteren. Met name RUD-medewerkers, trots op hun werk en op hun dienst, ervaren het als een gemis niet of nauwelijks te kunnen laten zien over welke kennis en kunde ze nog meer beschikken dan op dit moment bekend is.
Bij gemeenten, bestuurders én ambtenaren van gemeenten wordt het onterechte, maar hardnekkige beeld van de RUD Zuid-Limburg als 'onderdeel' van de provincie als verklaring gezien voor de wat afwachtende houding naar de RUD toe. Gehuisvest onder hetzelfde dak als de met afstand grootste financierder roept blijkbaar het beeld van afhankelijkheid op. Dat speelt vooral bij kwesties waarbij de provincie het bevoegd gezag is in casuïstiek die ook in een gemeente van belang is.

Die gebrekkige zichtbaarheid is ook het gevolg van de naam met weinig zeggingskracht: Regionale Uitvoeringsdienst. Van wat? Waarover? Namens wie? Niet alleen bij de RUD in heel brede zin, maar ook bij stakeholders leeft de wens om de naam aan te passen. Onderdeel van die naam zou in elk geval 'milieu' moeten zijn. Of, als de scope ruimer zou worden: milieu- en omgevingsdienst. In de vooruitblik in het sociaal jaarverslag 2019 wordt het werken aan imago en herkenbaarheid als speerpunten benoemd.

7. Kenniscentrum/ flexibele schil

Zoals al een aantal keren is vastgesteld: zeer vaak is tijdens interviews geconstateerd dat deelnemers, externe klanten en partners veel vertrouwen hebben in de kennis en kunde van de medewerkers van de RUD. Vanuit die vaststelling is met grote regelmaat te horen dat de RUD zich zou moeten kunnen ontwikkelen als kenniscentrum op het gebied van milieu en mogelijk ook op nieuwe(re) thema's zoals energie, klimaat(adaptatie) en duurzaamheid. De afdeling specialismen met specifieke deskundigheid zou hier een grote rol kunnen spelen. De ideeën lopen uiteen over de vraag wat onder 'kenniscentrum' wordt begrepen of hoe dat vormgegeven zou kunnen worden. Sommige partners zien het als een praktische invulling van de aanwezige kennis waarvan op een eenvoudige manier en tegen geringe kosten gebruik gemaakt zou moeten kunnen worden. Aan de eveneens geopperde gedachte dat zo'n kenniscentrum dan ook een (fysiek) instituut zou moeten worden, bestaat geen behoefte en dat wordt ook niet wenselijk geacht.

Milieuambtenaren van gemeenten geven aan vaak behoefte aan een 'snel' advies te hebben. De administratieve route ervaren ze als ingewikkeld en daardoor omslachtig. Er zou de mogelijkheid moeten bestaan om – buiten de vastgelegde opdrachtverstrekking – ook in andere gevallen snel van advies te worden voorzien. Hierbij is het principe van de knipkaart genoemd.

In het verlengde hiervan zou de RUD over een flexibele schil moeten beschikken om bij actuele casuïstiek sneller te kunnen acteren c.q. van afgesproken planningen af te wijken. Juist door meer op 'buiten' georiënteerd te zijn en sneller in te kunnen spelen op actuele kwesties zou de RUD een type slagkracht ontwikkelen dat als 'zeer gewenst' wordt genoemd. Een flexibele schil is hiervoor een optie, waarbij medewerkers de mogelijkheid hebben hun reguliere of geplande taak te onderbreken voor een opdracht die met voorrang moet worden opgepakt.

8. Voldoende en gekwalificeerde medewerkers

Een van de grootste aandachtspunten is de ontwikkeling van het medewerkersbestand. Dit valt in een paar elementen uiteen. Allereerst is er de constatering dat (ook) de RUD aan de vooravond staat van uitstroom van medewerkers vanwege het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd. De huidige krapte op de arbeidsmarkt maakt het moeilijk om tijdig voldoende en goed/ specifiek opgeleide vervangers binnen te halen.

De schaarste aan goed opgeleide mensen maakt de concurrentie met anderen groot. Denk hierbij ook aan andere inspecties (SZW) of aan het bedrijfsleven. Op materieel gebied/ arbeidsvoorwaarden is het voor de RUD lastig om aan te haken bij hetgeen met name het bedrijfsleven kan bieden. De RUD Zuid-Limburg investeert in nieuwe, jonge medewerkers. Daarnaast presenteert de organisatie zich bij aankomende professionals als interessante werkgever. Voor studenten van Zuyd Hogeschool heeft de RUD bijvoorbeeld een introductie georganiseerd en samen met de RUD Limburg Noord is acte de presence gegeven bij het Career Event van Avans Hogeschool in Breda.

De werving van RUD-medewerkers zal logischerwijs moeten worden afgestemd op de toekomstige behoefte(n). Niet alleen kwantitatief, maar ook zijn kwalitatief. Waar integraal werken vanuit de diverse disciplines in de toekomst nadrukkelijk nodig is, zullen naast inhoudelijke deskundigen (juristen, milieutechnici) vaker medewerkers voor een andere rol en dus met andere competenties gezocht worden. Denk aan projectleiders of procesbegeleiders.

'Het speelt niet overal, maar bij sommige gemeenten zien milieuambtenaren je niet als collega, maar als iemand die het beter weet en wel even komt zeggen hoe het moet. Hierdoor stagneert soms de voortgang en vragen we ons weleens af of de bestuurder wel op tijd de juiste informatie krijgt.'

(RUD-medewerker)

Puur praktisch op operationeel niveau zouden er afspraken gemaakt kunnen worden met milieuambtenaren van gemeenten om de meer eenvoudigere onderdelen voor een deel uit te besteden onder de vlag van de RUD. Tijdens de interviews hebben enkele gemeenten aangegeven hiertoe bereid te zijn en dit in het verleden ook te hebben toegepast om versnelling in een dossier te krijgen.

Vanuit het bedrijfsleven wordt aangegeven dat partnerschap op dit gebied ook oplossingen kan bieden. Denk bijvoorbeeld aan stages of uitwisseling van medewerkers. Uitgangspunten daarbij zijn uiteraard dat niet aan verantwoordelijkheden wordt getornd.

Bij het maken c.q. updaten van een plan om nieuwe medewerkers te werven, zou ook gebruik gemaakt kunnen worden van de grensligging door over de Belgische en Duitse grens te werven. Aanhaken bij andere, bestaande initiatieven is ook een mogelijkheid. Denk hierbij aan de nog jonge samenwerking van de drie omgevingsdiensten in Noord-Brabant, die een gezamenlijke vacaturewebsite hebben ontwikkeld en daar via social media-kanalen permanent de aandacht op vestigen.

9. Omgevingswet

De invoering van de Omgevingswet is weliswaar uitgesteld tot januari 2022, maar onveranderd blijft de vaststelling dat voor zowel RUD als gemeenten/provincie straks veel verandert. Strakkere tijdschema's zullen gehaald moeten worden en er is veel eerder en veel vaker overleg/afstemming nodig. De Omgevingswet biedt de mogelijkheid een aantal eerder benoemde ontwikkelpunten (stakeholdermanagement, communicatie) te integreren in vernieuwde bedrijfsprocessen.

Met name de kleine gemeenten, verwachten hier een gidsrol van de RUD Zuid-Limburg. Groeien in partnerschap is een van de topics van de Toekomstagenda van de RUD Zuid-Limburg. De voorbereiding en straks de uitvoering van de Omgevingswet is hier een praktische leerroute.

10. Veiligheid

Veiligheid wordt vaak gerelateerd aan (BRZO-)bedrijven. Het gaat dan om preventieve veiligheid: door middel van vergunningen en controle van de gemaakte afspraken risico's minimaliseren of zelfs elimineren. De RUD Zuid-Limburg is een van de zes omgevingsdiensten in Nederland die is aangewezen om BRZO-taken uit te voeren. Het gaat dan om vergunningverlening, toezicht en handhaving waarvoor specifieke kennis vereist is. Enkele BRZO-bedrijven zien graag een next level in controles. Die zouden verder moeten gaan dan een administratieve insteek. Vanuit partnerschap vertrekkend zou ook een dialoog over veiligheid en risicobeheersing hier deel van moeten uitmaken. In zijn algemeenheid pleiten geïnterviewden ervoor dat de RUD minimaal alle ontwikkelingen bijbeent en zich op landelijk niveau mede agendasettend opstelt als het gaat om het bevorderen van veiligheid in al zijn facetten.

Meer partnerschap zou de kwaliteit van BRZO-inspecties verhogen. Vanuit BRZO-bedrijven wordt geconstateerd dat het niveau van de controles verschilt. Omdat de ontwikkelingen op technologisch gebied razendsnel gaan, wordt ook een upgrade verwacht waarbij de RUD-medewerker toegroeit naar een adviserende rol over hoe de veiligheid in de toekomst beter kan worden geborgd. Bedrijven zien de RUD Zuid-Limburg graag meer naar een partnerrol toegroeien, waarbij over en weer van ieders kennis en ervaringen geleerd kan worden. In een beeld: de controleur blijft weliswaar controleur, maar wordt ook adviseur. Om partnerschap te bevorderen, kan worden gedacht aan stages en wellicht ook aan tijdelijke detachering vanuit bedrijven bij de RUD en omgekeerd.

Kijkend naar toezicht en handhaving valt op dat de RUD bij de milieudiensten in het land hoort die niet zélf boa's in dienst heeft. Een pilot met boa's gaat van start. Vanuit diverse hoeken wordt de RUD nadrukkelijk in overweging gegeven veiligheid in relatie tot handhaving en opsporing meer prioriteit te geven. Eigen boa's zouden het gebrek aan de huidige capaciteit kunnen opvangen als het gaat om relatief eenvoudige handhavingszaken. Zoals eerder gemeld: enkele gemeenten geven aan eigen milieumensen voor RUD-taken in hun gemeente beschikbaar te willen stellen als daarmee de slagvaardigheid wordt vergroot.

Als het gaat om veiligheid zou de RUD óók aandacht moeten hebben voor de zaken die niet-vergunningplichtig zijn en die zich buiten kantoortijden en met name in buitengebieden afspelen. Het dumpen van drugsafval is daar een voorbeeld van. In dit verband pleiten geïnterviewden ervoor handhaving nadrukkelijker een speerpunt van beleid te maken en hierbij ook het strafrecht nadrukkelijker in positie te brengen.

11. Gemeenteraad en Provinciale Staten

Raadsleden zien de RUD vooral nog als een van de gemeenschappelijke regelingen waarvan zij de begroting moeten goedkeuren. Veel gekozen volksvertegenwoordigers geven aan dat zij graag meer betrokken willen worden bij de RUD en dat in een vroegtijdig stadium. Ze realiseren zich dat ze als gekozen volksvertegenwoordigers 'uiteindelijk' aan de knoppen zitten en voorstellen beoordelen die de kwaliteit van milieuzorg en de handelingsruimte van de RUD bepalen. Vanuit dit perspectief wordt erkend dat deze belangen niet of te weinig een rol spelen bij afwegingen of discussie in de politiek.

Nu ervaren zij het goedkeuren van de begroting vooral als een plichtmatige handeling waarop zij nauwelijks invloed hebben. Wel geven ze aan dat de begroting beter leesbaar is dan dat voorheen het geval was. De wens om de begroting aan te vullen met voorbeeldcasussen uit de eigen gemeente wordt breed onderschreven. Hiervoor zou bijvoorbeeld bij de begroting een oplegger gebruikt kunnen worden. Voor gekozen volksvertegenwoordigers blijft het belangrijk dat duidelijk gemaakt wordt dat elke euro voor de RUD ook nuttig en noodzakelijk wordt besteed.

De geïnterviewde raadsleden geven aan in meer of mindere mate een beeld te hebben van wat de RUD doet. Ook bestaat het beeld dat de taken goed worden uitgevoerd. Eventuele activiteiten zoals het bezoeken van RUD ervaren raadsleden weliswaar als interessant, maar ook erg tijdrovend. Anderzijds wordt het op prijs gesteld wanneer raadsleden of leden van Provinciale Staten op een andere wijze betrokken worden bij de RUD. Er zou dan gedacht kunnen worden aan nieuwsbrieven of aan korte videoclips waarin steeds een onderdeel van

'Blijf investeren in kwaliteit van de mensen. Nu hangt de kwaliteit van de inspectie te veel van personen af. Liever iemand die tot het gaatje gaat en het je als bedrijf lastig maakt dan een inspecteur die het bij een systeemcontrole houdt. Het eerste type - die lastige - brengt je uiteindelijk verder en houdt bedrijven scherp.'

(Bedrijfsleven)

het werk van de RUD wordt belicht. Digitale workshops over een inhoudelijk onderwerp zijn ook een mogelijkheid. Daarnaast wordt genoemd dat de RUD 'on tour' zou kunnen gaan om de raadsleden te informeren en verder te interesseren en enthousiasmeren voor alle facetten van het werk van de regionale uitvoeringsdienst.

In de quick scan-interviews met gemeenteraadsleden en leden van Provinciale Staten wordt een aantal andere zaken genoemd, maar minder nadrukkelijk dan de hiervoor aangegeven behoeften. Zo bestaat de wens tot meer synergie en samenwerking tussen deelnemers onderling. Maar ook juist om á la carte-overeenkomsten met afzonderlijke deelnemers te kunnen sluiten.
Verder vragen raadsleden en leden van Provinciale Staten aandacht voor (meer) toezicht en handhaving, voor de snelheid waarmee kan worden opgetreden en voor de onafhankelijke positie van de RUD zonder bestuurlijke of politieke sturing op dossiers. Ook wordt gevraagd te investeren in de relatie tussen de RUD-medewerkers en de contactambtenaren bij deelnemers teneinde het proces tot op de bestuurstafel soepel(er) te laten verlopen.

12. Medewerkers RUD

In de verschillende interviews met de medewerkers van de RUD komen voor een groot deel dezelfde onderwerpen terug. De medewerkers zijn trots op hun werk en vaak ook op de resultaten van dat werk, maar ervaren weinig erkenning en waardering hiervoor. In een aantal gevallen, waarschijnlijk gerelateerd aan de taak, wordt een gebrek aan vertrouwen gevoeld bij de collega's van gemeenten en Provincie Limburg. Ook geven medewerkers aan het gevoel te hebben vooral 'als kostenpost' te worden beschouwd en te weinig als 'collega van een afdeling van buiten de organisatie'.
Meer en betere communicatie en contact met opdrachtgevers, zowel ambtelijk als bestuurlijk, zou voor verbetering moeten zorgen. RUD-medewerkers ervaren soms dat ambtelijke collega's bij gemeenten te weinig inhoudelijke kennis hebben, waardoor ook de RUD-boodschap niet altijd voldoende inhoudelijk of urgent bij de bestuurder van die gemeente terechtkomt. Het feit dat RUD-medewerkers wekelijks aanschuiven bij het regulier overleg met gedeputeerde(n) en ambtenaren van de provincie, wordt als een stap in de goede richting ervaren. Een voorbeeld dat ook op gemeentelijk niveau navolging zou mogen krijgen. Ook willen medewerkers graag aanschuiven tijdens accountgesprekken met de deelnemers voor wie ze doorgaans werken. Door met regelmaat samen met de eigen manager deze gesprekken te voeren, kan sneller ruis worden weggenomen en krijgt zo'n accountgesprek ook een extra praktische dimensie.

Waar RUD-medewerkers nu ervaren dat ze relatief strikt werkplannen dienen uit te voeren, zouden ze zich met meer eigen invulling van hun taken uitgedaagd voelen de eigen kennis te gebruiken.

Intern wordt gepleit voor meer uniformiteit van werkprocessen voor alle afdelingen waar dat momenteel nog niet het geval is. Waar integraal (samen)werken in de toekomst nadrukkelijk een vereiste wordt, is het voorwaardenscheppend nodig dat processen op elkaar worden afgestemd. Het moet voorkomen dat meer RUD-medewerkers aan dezelfde opdracht werken zonder daarvan op de hoogte te zijn of zonder onderling af te stemmen.

Integraal werken kan ook een katalysator zijn om overbodige of hinderlijke interne schotten te doorbreken. Hoewel geconstateerd wordt dat de interne samenwerking wel is verbeterd, valt hier nog winst te boeken door 'muren' tussen afdelingen af te breken. Meer en andersoortige communicatie kan het interne proces versterken en verbeteren.

RUD-medewerkers geven aan dat het werken aan bedrijfscultuur nodig blijft. De inhoudelijke thematische werkgerelateerde bijeenkomsten worden gewaardeerd. Daarnaast is meer aandacht nodig voor de informele bijeenkomsten die het 'wij-gevoel' over de volle RUD-breedte versterken. Ook interne communicatie die bijvoorbeeld 'de mens achter de RUD-medewerker' met hobby's of bezigheden laat zien, kan hieraan bijdragen.

CONSTATERINGEN REFLECTIERONDE

Opzet
Tussen eind september en begin november 2020 is gereflecteerd op het concept-rapport Toekomstagenda RUD Zuid-Limburg 2021-2025. Het concept is gepresenteerd en besproken in het Dagelijks Bestuur, het Algemeen Bestuur, met het management van de RUD, in twee gesprekken met delegaties van medewerkers en met een afvaardiging van de Ondernemingsraad. Gesprekken voeren met alle overige geïnterviewden is, gelet op de praktische voortgang, niet haalbaar gebleken vanwege de eerder opgelopen corona-vertraging. In overleg met het Dagelijks Bestuur en de directeur van de RUD is ervoor gekozen deze geïnterviewden de mogelijkheid te bieden schriftelijk te reageren in de periode tussen 16 oktober en 6 november. Vanuit het Algemeen Bestuur is gevraagd ook de niet eerder geïnterviewde contactambtenaren van deelnemende gemeenten hiervoor uit te nodigen.
In een apart traject zijn de eerder geïnterviewde gemeenteraadsleden en leden van Provinciale Staten benaderd om schriftelijk te reageren op een samenvatting van – met name - de opmerkingen die deze gekozen volksvertegenwoordigers hebben gemaakt tijdens de interviewfase.
Afgezien van de oogst tijdens de gevoerde gesprekken heeft de reflectieronde nog 13 schriftelijke reacties opgeleverd. Vijf reacties hiervan waren van gemeenteraadsleden en vanuit Provinciale Staten.

Inhoud reacties
De reacties zijn vrijwel unaniem. In grote lijnen komt het erop neer dat de zeven punten van de Toekomstagenda en de onderliggende beschrijving vanuit de interviews worden herkend en ook 'erkend' als de belangrijkste onderwerpen die voor de RUD nú, in de nabije toekomst én in de toekomst op de langere termijn een centrale rol dienen te spelen.
Binnen die context zijn de gemaakte opmerkingen bedoeld als aanvulling, duiding, aanscherping of juist als nuancering. De opmerkingen die het meest zijn genoemd, volgen hieronder:

- Het is goed om bij de bestuurlijke discussie over de toekomstige mogelijkheden een onderscheid te maken tussen een dialoog vanuit inhoud over de ambities en noodzakelijke ontwikkelingen. De dialoog over de toekomst moet immers een dialoog op inhoud zijn. Dat laat onverlet dat op enig moment keuzes gemaakt dienen te worden. Dat is dan ook het moment waarop de financiële mogelijkheden een weliswaar niet-inhoudelijke, maar wel doorslaggevende factor zijn. Het is dan belangrijk dat er een heldere en eenduidige financiële analyse op tafel ligt waarover consensus bestaat. Ook aanbevelingen uit het eerdere Koersdocument 2016-2020 zijn daarbij nog van belang. Die aanpak biedt de beste garantie op – zoals in de inleiding al genoemd - een goed evenwicht tussen gezonde ambitie en financieel realisme.

- De route naar meer partnerschap via het programma met aandacht voor bestuurlijk-politieke sensitiviteit, meer en betere communicatie en relatiemanagement zal naar verwachting vruchten afwerpen. Aanvullend op dat relatiemanagement zou de RUD in gesprek moeten gaan met deelnemers of partners waarmee de verhouding op dit moment minder soepel loopt.

- De rol en positie van de Provincie Limburg als deelnemer met de meeste stemmen in het bestuur en als de met afstand grootste opdrachtgever zou meer nadruk mogen krijgen. De bestuurlijke dialoog zou straks een podium kunnen zijn om hierover te spreken.

'In de praktijk van alledag zou je de RUD meer ruimte gunnen, dan kunnen ze veel beter als ambtelijk kenniscentrum fungeren. Nu moet je voor elke vraag of voor elk advies een opdrachtformulier invullen. Daar gaat allemaal zoveel tijd in zitten dat je het soms maar gewoon laat zitten, ook al omdat overal een prijskaartje aan hangt en je daar dan bij je gemeente weer groen licht voor moet krijgen. Terwijl je de kennis van de RUD eigenlijk wel nodig hebt om inhoudelijk én slagvaardig te werken.'

(Milieuambtenaar gemeente)

- Waar bij die bestuurlijke dialoog de landelijke en mondiale ontwikkelingen en tendensen betrokken dienen te worden, zo is het ook van belang ook andere nog te verschijnen rapportages te betrekken. Concreet genoemd zijn het rapport van Ernst & Young 'Assesment interne organisatie en beheersinstrumentarium' dat in opdracht van het Dagelijks Bestuur wordt opgesteld en een zogenoemd doelmatigheidsonderzoek (Artikel 217a-Provinciewet) van de Provincie Limburg dat begin 2021 wordt verwacht.

- De rapportage waarin strategische en tactische-uitvoerende onderwerpen met elkaar worden verknoopt, heeft voor- en nadelen. Tegenover het voordeel dat zaken in een onderling en samenhangend verband worden gepresenteerd, krijgen de zogenoemde 'doe-dingen' naar verhouding veel aandacht. Dat heeft als risico dat, zodra deze laatste onderwerpen zijn omgezet in actie, er te weinig energie en tijd overblijft voor de meer strategisch zaken voor de langere termijn. In dat verband zijn ook opmerkingen gemaakt om uitvoering van de verschillende onderwerpen van de Toekomstagenda wat meer in tijd te spreiden.

- Bij het vertalen van de zeven onderwerpen uit de Toekomstagenda naar uitvoering en voor begeleiding van de bestuurlijke dialoog is externe ondersteuning en begeleiding nodig. Op een aantal gebieden is specifieke expertise nodig die de RUD momenteel niet in huis heeft.

- Vooruitlopend op die plannen, de goedkeuring en budgettering ervan, is het zeer aan te bevelen alvast een praktisch begin te maken, waardoor ook direct zichtbaar wordt dat aan de Toekomstagenda wordt gewerkt. Concreet hierbij wordt genoemd het starten van een reguliere nieuwsbrief om deelnemers, partners en in het bijzonder gemeenteraadsleden en leden van Provinciale Staten periodiek te informeren over de RUD en ontwikkelingen op het werkterrein van de uitvoeringsdienst.

- Wanneer na de bestuurlijke dialoog vastgesteld zou worden dat er verschillen in ambities zijn of blijven tussen deelnemers zal daar bij de keuzes/besluitvorming rekening mee gehouden moeten worden. Een nieuwe route kan niet met 'dwang', maar moet met 'verleiding' geplaveid worden.

- Onderdeel van de bestuurlijke dialoog zal ook de positie van Brzo-bedrijven moeten zijn. Veranderingen of verschuivingen van aandacht of capaciteit in de richting van deelnemers (gemeenten) zal telkens ook afgewogen moeten worden tegen de consequenties voor Brzo-taken.

- Dat de ontwikkeling van de RUD Zuid-Limburg tot kenniscentrum gepaard kan gaan met een verkenning die kennis en kunde ook commercieel te vermarkten, is een aantal keren met scepsis ontvangen. Uit een aantal reacties blijkt dat wordt gevreesd dat de onafhankelijke uitvoeringspositie van de RUD daarmee in gedrang kan komen.

- Voor het blijvend waarborgen van die onafhankelijke positie bij de keuzes van (advisering bij) vergunningverlening, toezicht en handhaving wordt permanente aandacht gevraagd. Het programma politiek-bestuurlijke sensitiviteit is weliswaar nodig, maar mag niet leiden tot het wegmasseren van die onafhankelijke positie.

- Bij een RUD die wellicht meer taken zou krijgen, is het belangrijk te voorkomen dat rollen en (nieuwe) taken conflictueus zouden worden. De RUD als adviseur, normsteller, handhaver, gedelegeerd vergunningverlener en toezichthouder kan – in elk geval in beeldvorming – tot ongewenste situaties leiden.

- De Toekomstagenda vertrekt in het heden, maar de focus ligt vooral op de toekomst. Enkele keren is het als een manco in de opdracht ervaren dat een grondige analyse van de resultaten van het vorige Koersdocument daar geen onderdeel van uitmaakt. Tijdens de interviews is daar weliswaar voldoende ruimte voor geweest, maar vooral als springplank naar de toekomst en minder om de balans van het recente verleden en het nu op te maken. Het gevolg kan zijn dat leermomenten uit het verleden te weinig voor het voetlicht komen.

- Het wiel hoeft niet opnieuw te worden uitgevonden. Betrek bij de aanpak van de Toekomstagenda deskundigen vanuit andere omgevingsdiensten in het land. Die inbreng kan variëren van een kennissessie tot het projectmatig (bege)leiden van een onderwerp van de Toekomstagenda.

- Op het verzoek alle contactambtenaren van gemeenten in de gelegenheid te stellen te reflecteren, is vanuit vier gemeenten gereageerd. De onderwerpen uit de Toekomstagenda worden ook in deze reacties bevestigd als de relevante thema's. Een aantal elementen uit die reacties is hierboven verwerkt.
Een van de ambtelijke reacties bepleit continuering van de huidige situatie van de RUD als uitvoeringsorganisatie (beleidsarm) met een duidelijke gemeentelijke opdracht. Een andere ambtelijke reactie stelt dat het á la carte-model behouden dient te blijven, waarbij de basistaken verplicht zijn en eventuele plustaken vrijwillig bij de RUD ondergebracht kunnen worden. Verplichte afname van taken is voor deze gemeente geen optie, aldus de reactie. Uitvoering van de Toekomstagenda moet onderdeel zijn van de begroting 2022 en mag niet leiden tot het vergroten van de formatieve sterkte van de RUD, luidt de opvatting.
Enkele keren wordt aandacht en actie gevraagd voor het werken aan vertrouwen en begrip voor ieders rol en positie op het uitvoerende niveau. Vooruitlopend op een meer fundamenteler

'Eigenlijk zit de RUD per definitie in een spagaat. Als uitvoeringsorganisatie voeren ze uit voor gemeenten en provincie, die tegelijkertijd ook indirect belanghebbenden kunnen zijn en waar ook een politieke agenda een rol kan spelen. Bij een verschil van opvatting kan die spagaatpositie ertoe leiden dat de pijn bij de RUD terechtkomt. De vraag is in hoeverre dat reëel of wenselijk is.'

(Bedrijfsleven)

plan relatiemanagement/sensitiviteit zou snel gestart moeten worden met een aantal concrete acties. Aansluitend op het onderwerp partnerschap wordt ervoor gepleit op het gebied van communicatie de P&C-cyclus te verhelder en een verbeterslag te maken bij de kwartaalrapportages.

- De reflectie van gemeenteraadsleden en Provinciale Staten bevestigt de behoefte aan informatie en mogelijkheden om betrokken te worden. Daarnaast komt in een aantal reacties de vraag naar voren in hoeverre de RUD een rol kan spelen bij de verduurzaming van het bedrijfsleven en rond de aanpak van de gevolgen van klimaatverandering.

Verwerking van die reacties
De reflectieronde heeft, zoals gezegd, de keuzes in het concept-rapport bevestigd. Op basis van bovenstaande reacties zijn de zeven onderwerpen die het hart van de Toekomstagenda vormen niet veranderd. De teksten uit het concept-rapport zijn wel op een aantal onderdelen aangescherpt en ze hebben meer duiding gekregen. De voorstelde aanpak is voor een aantal onderwerpen in tijd getemporiseerd.

TOEKOMSTAGENDA RUD ZUID-LIMBURG

Op basis van de interviews, bestudering van bronnen, hierop volgende reflecterende gesprekken met dagelijks en algemeen bestuur, managementteam, RUD-management, afdelingen en ondernemingsraad alsmede een schriftelijke reflectieronde volgen hier de zeven onderwerpen die een rol dienen te spelen in de Toekomstagenda 2021-2025 van de RUD Zuid-Limburg. Zoals in de inleiding al is aangekondigd, maken we onderscheid tussen de meer strategische onderdelen en een aantal tactisch-uitvoerende thema's. Ook geven we aan waar het eigenaarschap van de zeven thema's belegd dient te worden.
Na vaststelling van de Toekomstagenda moet de beweging op gang komen. Wie doet wat? In een aantal gevallen zal hiervoor een beroep op externe deskundigheid gedaan moeten worden. RUD-management en bestuur zullen over de mogelijkheden hiertoe moeten besluiten.

1. Strategische discussie: de RUD als Uitvoeringsdienst of de RUD die zich doorontwikkelt tot Omgevingsdienst?

Grofweg zijn binnen de deelnemende gemeenten drie opvattingen te onderscheiden. Als eerste de groep gemeenten die vindt dat de RUD Zuid-Limburg een uitvoeringsdienst dient te blijven, per gemeente aangestuurd op basis van keuzes van die gemeente. In feite het continueren van de huidige situatie.
Een tweede groep, kleinere gemeenten, ziet de praktische noodzaak toenemen om méér taken uit te besteden aan de RUD Zuid-Limburg omdat die in de eigen organisatie niet kwalitatief en soms ook niet kwantitatief belegd kunnen worden.
Een derde groep gemeenten zou de RUD willen zien groeien naar een volwaardige omgevingsdienst en verwijst hierbij naar landelijke ontwikkelingen en nieuwe thema's die specifieke kennis en vaardigheden vereisen.

Management en medewerkers van de RUD-Zuid-Limburg hebben vanuit kennis en kunde de ambitie om méér te willen betekenen voor de deelnemers. Nieuwe wet- en regelgeving brengt complexere processen met zich mee, waarbij met name gemeenten constateren dat ze taken die ze nu in de eigen organisatie hebben belegd in de nabije toekomst niet of niet meer voldoende adequaat kunnen uitvoeren. De landelijke tendens is er een waarbij gemeenten om kwalitatieve en om kwantitatieve redenen meer en eerder taken uitbesteden aan de uitvoerings- of omgevingsdiensten, met als motivatie dat ze zelf onvoldoende kwaliteit en continuïteit kunnen leveren.

Niet alleen het vaststellen van de route voor de komende vier jaar in een Toekomstvisie, maakt een bestuurlijke dialoog over de ontwikkeling van de RUD Zuid-Limburg opportuun en noodzakelijk. Ook de eerder genoemde uitkomsten van het onderzoek Ernst & Young en van het Artikel 217-a leveren input voor deze discussie. Het verschil in positie en opvattingen van gemeenten onderling en de ambities van de RUD Zuid-Limburg gevoegd bij de landelijke ontwikkelingen veroorzaken een onbedoelde houdgreep. Centrale vraag in de bestuurlijke dialoog zou moeten zijn: in welke richting zou de RUD Zuid-Limburg zich moeten ontwikkelen? Blijft het een uitvoeringsdienst? Of is de toekomstige ontwikkeling in de richting van of naar een complete omgevingsdienst met een nadrukkelijke beleidsvoorbereidende rol? Bij een bevestigend bestuurlijk antwoord is belangrijk dat ook de ruimte wordt gedefinieerd die de RUD hiervoor krijgt. Ook is hierbij de vraag relevant of en in hoeverre de RUD Zuid-Limburg nadrukkelijker moet inzetten op metingen

> *'Vanuit de kennis, kunde en betrokkenheid wil de RUD weleens te veel naar zich toe trekken, zonder dat daar een duidelijk verhaal onder ligt en zonder dat het gesprek met de gemeente hierover helder is gevoerd en het ook door de gemeente is bekrachtigd. Daarmee scoor je als GR niet bij een gemeente, zeker niet op momenten dat een gemeenteraad de indruk krijgt voor blok te zijn of worden gezet.'*
>
> *(lid AB)*

en controles buiten reguliere kantoortijden en daarnaast om vanuit kennis te ondersteunen bij het opsporen van milieudelicten, buiten vergunde inrichtingen.
Deze discussie is open en niet op basis van een voorstel of richting. De dialoog hierover vertrekt bij de eerdergenoemde 'huidige foto van de RUD'. Deze discussie telt in elk geval de volgende elementen: een inhoudelijke component, een financiële en, afhankelijk van beide voorgaande, een dialoog over de governance-structuur. Die onderwerpen hebben uiteraard alles met elkaar te maken, maar het verdient de abolute voorkeur ze afzonderlijk te bespreken.

- Inhoudelijk
We stellen een open discussie voor waarin het algemeen bestuur eerst op inhoud verdiepend wordt geïnformeerd over de landelijke en Europese ontwikkelingen op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving in meest brede zin. Mede op basis van die informatie buigt het algemeen bestuur zich dan over een aantal vragen in relatie tot de rol van de RUD Zuid-Limburg.

Onderwerpen daarbij zijn onder andere de vraag of meer eenduidige mandatering op bij voorkeur Zuid-Limburgse schaal meer voordelen voor de gemeenten en Provincie Limburg sámen oplevert dan het nadelen voor individuele gemeente of voor de Provincie oplevert. Naar de toekomst kijkend is een uitspraak nodig over de rol van de RUD in thema's als duurzaamheid, klimaatadaptie en energie. Ook is een uitspraak nodig over de vraag of de RUD zich op termijn zou kunnen doorontwikkelen tot een omgevingsdienst met een nadrukkelijke rol op het gebied van beleidsvorming en onder welke condities dat dan het geval zou moeten zijn.

Deze discussie wordt in het algemeen bestuur gevoerd en voorbereid door een delegatie vanuit het dagelijks bestuur en algemeen bestuur, bijgestaan door directeur en management van de RUD Zuid-Limburg en indien nodig door externe (ervarings)deskundigen.

- Financieel
De kosten van een gemeenschappelijke regeling spelen logischerwijs een belangrijke rol in discussies over wat wenselijk en over wat vooral ook mogelijk is. Dat is voor de deelnemers in relatie tot de RUD Zuid-Limburg niet anders. Het in het vorige Koersdocument (2016-2020) genoemde strategische doel 'solide bedrijfsvoering en duurzame, transparante financiering' blijft actueel, zeker wanneer een discussie over nieuwe prioriteiten financiële of organisatorische consequenties zou hebben.

Op dit gebied bestaan verschillende beelden over kosten en daarvoor te leveren diensten in relatie tot schaalgrootte, uniforme mandatering en het verder uitbesteden van taken. Om goed inzicht te krijgen en daardoor een zuivere vergelijking te kunnen maken, is het belangrijk goede financiële scenario's van de huidige situatie en de mogelijke toekomstige situaties te hebben.

We stellen voor dat onder verantwoordelijkheid van een stuurgroep vanuit DB/AB en RUD-management een werkgroep vanuit gemeenten en RUD financiële scenario's in kaart brengt van:

- de huidige situatie waarin gemeenten minimaal de verplichte taken bijdragen aan de RUD en zélf een aantal taken voor hun rekening nemen.
- de huidige situatie waarin gemeenten meer dan de verplichte taken bij de RUD onderbrengen en zélf nog beperkte capaciteit beschikbaar hebben. Plus de gemiddelde kosten van eventueel extern uitbestede opdrachten in dit werkveld.
- de situatie waarin gemeenten alle taken bij de RUD-Zuid-Limburg zouden onderbrengen en zélf geen capaciteit meer nodig zouden hebben. Hierin onderscheid in een a-scenario zónder de bouwtaken en een b-scenario mét de bouwtaken.
- de situatie waarin toekomstige thema's op het gebied van onder andere energie, duurzaamheid, klimaatadaptatie vast onderdeel van het pakket van de RUD zou zijn.

In alle scenario's is het belangrijk mee te nemen welke kosten gemeenten maken door uitbesteding aan opdrachten in dit werkveld aan externe bureaus. Ook gemeentelijke overhead in onder andere huisvesting is onderdeel van de scenario's. Zoals gezegd zijn deze scenario's ondersteunend aan de inhoudelijke discussie. De stuurgroep en de werkgroep kunnen zich bij deze exercitie laten ondersteunen door bestuurders respectievelijk ambtenaren uit regio's waar deze beweging al eerder is gemaakt en/of door ODNL (Omgevingsdiensten Nederland), waar veel praktische expertise beschikbaar is.

- Governance
Ook als een inhoudelijke discussie gekoppeld aan de financiële aspecten niet zou leiden tot voorstellen voor wijziging van rol, taak of positie van de RUD Zuid-Limburg dan is een dialoog over de governance-structuur opportuun. Die dialoog heeft niet als vertrekpunt de governance te veranderen, maar behandelt wel de vraag of op basis van de ervaringen van de afgelopen jaren de wijze van governance nog als voldoende adequaat wordt beschouwd. Onderdeel van de dialoog hierover is de vraag of de huidige governance voldoende mogelijkheden biedt om bestuurlijk slagvaardig te opereren. Een andere vraag is of de verhouding tussen zeggenschap en financiële inbreng van deelnemers nog de meest optimale is.
Deze discussie wordt in het algemeen bestuur gevoerd en voorbereid door een delegatie van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur, eventueel bijgestaan door de directeur en management van de RUD Zuid-Limburg en eventueel door externe (ervarings)deskundigen.

Strategische discussie: wie-wat-wanneer?
Eigenaarschap: bestuur RUD Zuid-Limburg.
Tijdpad: de bestuurlijk-strategische discussie zou in 2021 moeten starten en eind 2022 tot een uitkomst leiden. De inhoudelijke en de financiële dialoog kan tegelijkertijd in twee verschillende bestuurscommissies worden gevoerd. Afhankelijk van de uitkomsten kan de dialoog over de governance worden gestart.
Hulpstructuur: voorafgaand aan de inhoudelijke dialoog op de drie componenten kunnen kennissessies meer verdieping aanbrengen. Daarnaast, zoals gezegd, kunnen stuurgroep en werkgroepen zich laten bijstaan door bestuurders en ambtenaren uit delen van het land waar deze dialoog al heeft plaatsgevonden en/of waar eventuele veranderingen inmiddels zijn geëffectueerd.

'Chemelot is met afstand het grootste en belangrijkste aandachtsgebied voor de RUD. Als dáár iets gebeurt, krijgt heel Limburg ermee te maken. In de afweging tussen prioriteiten van alle taken die de RUD – ook voor gemeenten – doet, zouden RUD én alle gemeenten hiermee rekening moeten houden.'

(Partnerorganisatie)

2. Verkennende pilot verdergaande samenwerking

De onder 1. besproken bestuurlijk-strategische discussie geeft te zijner tijd antwoord op de vraag of de RUD Zuid-Limburg in de toekomst een andere, bredere rol krijgt. Ongeacht het antwoord op deze vraag geeft een aantal gemeenten - los van elkaar - aan geïnteresseerd te

zijn in bredere samenwerking. Het gaat dan met name om kleinere gemeenten, die hun milieu- en omgevingstaken meer integraal bij de RUD Zuid-Limburg zouden willen onderbrengen. Een aantal gemeenten geeft aan dat een verkenning in de vorm van een proefproject óók kijkt naar de bouwtaken en naar het opheffen van de eigen gemeentelijke milieuafdeling als mocht blijken dat de taken inhoudelijk beter zijn geborgd bij de RUD Zuid-Limburg, dit in financieel opzicht geen beletsel vormt en de afstand tot de inwoner er niet groter op wordt. Het RUD-management inventariseert hiervoor welke gemeenten ook bij nadere beschouwing in een pilot zijn geïnteresseerd en onder welke voorwaarden ze aan een proefproject willen deelnemen. Als blijkt dat er voldoende interesse is, wordt na goedkeuring van het voornemen door het algemeen bestuur door RUD Zuid-Limburg en deelnemende gemeenten in gezamenlijkheid een projectplan uitgewerkt.

Verkennende pilot: wie-wat-wanneer?
Eigenaarschap: RUD Zuid Limburg en geïnteresseerde gemeenten (goedkeuring algemeen bestuur).
Tijdpad: afhankelijk stellen van geïnteresseerde gemeenten. De uitkomsten van de bestuurlijk-strategische discussie kunnen belangrijke input leveren. Met de inventarisatie hoeft daarop niet te worden gewacht. Voorbereidingsfase in Q4 2021.

3. Groeien naar partnerschap

Als noodzakelijke aanvulling op de kwaliteit van het product van de RUD Zuid-Limburg ontwikkelt de RUD zich meer als partner van de deelnemers, externe klanten en van partnerorganisaties. In het uitvoeringsprogramma 2020 is daar al aandacht aan geschonken. In deze Toekomstagenda krijgt dat een meer integrale impuls. Om de beweging naar partnerschap met succes te bereiken, wordt een aantal instrumenten ingezet:

-Politiek-bestuurlijke sensitiviteit: een programma om de politiek-bestuurlijke sensitiviteit te vergroten voor alle niveaus binnen de RUD Zuid-Limburg geeft inzicht op dit gebied. Het bevorderen van besef en attitude op strategisch, tactisch en operationeel niveau gaat niet ten koste van de onafhankelijke positie.

-Communicatie: inrichten en inbedden van communicatiefunctie gericht op stakeholders, de eigen medewerkers én op het publiek. Speciale doelgroep: gemeenteraadsleden en leden Provinciale Staten. Strategische doelen zijn het belang van de milieutaak onderstrepen en (hierdoor) positionering en zichtbaarheid van de RUD Zuid-Limburg steviger verankeren.

Praktische uitvoeringsdoelen hierbij zijn via communicatie laten zien waar de RUD voor staat en wat de RUD doet. Communicatie is niet alleen een bouwsteen voor de groei naar partnerschap, maar draagt wezenlijk bij aan zichtbaarheid en de reputatie van de organisatie.

Hiervoor is communicatieve ondersteuning nodig op senior-adviseursniveau en op medewerkersniveau (beide functies minimaal 0,5 fte. of equivalent via inhuur). Een senior-communicatieadviseur stelt een in- en extern communicatiebeleid op dat door directie wordt vastgesteld. De senior is de communicatieve coach van de organisatie, vervult de rol van aanjager en detecteert kansen en bedreigingen. De medewerker voert uit op basis van gekozen middelen en kanalen. Output zijn reguliere nieuwsbrieven, bijdragen op social media en een upgrade van de website en het intranet, onder andere gericht op interne verbinding.

-Relatiemanagement: versterken van de relatie met deelnemers, externe klanten en partners. Een belangrijke laag vormt hier ook de milieuambtenaren van gemeenten, met wie het contact verdere verdieping verdient. Onderdeel van een plan hiervoor bevat in elk geval ook bijeenkomsten waar RUD-medewerkers de andere stakeholders ontmoeten. Door het over en weer vergroten van kennis over elkaars werk en rol, de kansen en dilemma's leidt dat tot meer begrip, vertrouwen en een betere samenwerking. Specifieke aandacht binnen het relatiemanagement krijgen gemeenteraden en Provinciale Staten. (zie ook: positionering).

Partnerschap: wie-wat-wanneer?
Eigenaarschap: RUD Zuid-Limburg.
Tijdpad: in de eerste helft van 2021 wordt een concept-masterplan gemaakt waarin de drie genoemde componenten – waar mogelijk geïntegreerd – worden verwerkt tot een concreet voorstel. Vooruitlopend hierop direct starten met niet onomkeerbare middelen (nieuwsbrief).

4. Positionering/zichtbaarheid

In- en extern bestaat de behoefte aan een RUD Zuid-Limburg die zich nadrukkelijker positioneert, laat zien wat de dienst doet en waar de dienst voor staat. Invulling van die behoefte wordt grotendeels gedefinieerd door de ruimte die de RUD hiervoor krijgt. De onder 1. genoemde bestuurlijke discussie moet de bandbreedte vaststellen. Daarnaast, in operationele zin, heeft het invullen van toekomstig communicatiebeleid met bijvoorbeeld nieuwsbrieven, persbeleid en social media berichten direct effect op de zichtbaarheid van de RUD Zuid-Limburg en daarmee op de gewenste positionering.

Als onderdeel van de positionering (en in relatie met 3. partnerschap) zijn gemeenteraden en Provinciale Staten specifieke doelgroepen, die een eigen benadering vragen. Een nader in te vullen campagne met als werktitel 'RUD on Tour' is daar onderdeel van. (Onderdeel uitwerking programma Partnerschap)
Twee elementen zijn een aparte discussie waard. Zoals de wens tot positionering vrij breed wordt aangegeven, leeft ook de wens om de naam van de RUD Zuid-Limburg aan te passen. Dat is in hele grote mate intern het geval, maar ook extern leeft het gevoel dat de huidige naam te nietszeggend is: uitvoeringsdienst van wat? Ongeacht de uitkomst van de onder 1. genoemde bestuurlijke discussie, is een meer inhoudelijke naam wenselijk: een relatie met het werkveld in de naam is onderdeel van positionering. Een combinatie met de woorden 'milieudienst' of 'omgevingsdienst' zijn voor de hand liggend.

'Onze deelnemers groeien op termijn ongetwijfeld toe naar overtuiging dat – als ze meer taken bij de RUD onderbrengen - dit efficiënter, uniformer, kwalitatief hoogwaardiger en uiteindelijk ook goedkoper uitpakt. Nu zit er een knip in het mandaat en zijn er bovendien heel veel verschillen in extra ingebrachte taken. Dat werkt misschien voor die ene gemeente wel, maar voor het totaal betekent het dat kennis en kunde niet optimaal en zeker niet efficiënt wordt gebruikt. Dat is jammer.'

(MT RUD)

Het tweede element is de huisvesting van de RUD Zuid-Limburg. De RUD is gehuisvest binnen het Gouvernement aan de Maas (provinciehuis) in Maastricht. Dat leidt er blijkbaar toe dat de RUD in brede kring - en niet alleen door buitenstaanders – wordt gezien als onderdeel van de Provincie Limburg en niet als een dienst voor en van alle gemeenten in Zuid-Limburg en de Provincie.

In de beeldvorming wordt daardoor de onafhankelijke positie van de RUD Zuid-Limburg niet duidelijk en in elk geval niet versterkt. Daarbij speelt een rol dat als onderdeel van de Provincie Limburg ook het cluster VTH (vergunningen, toezicht en handhaving) als eigen milieuafdeling opereert. Ten slotte: er kunnen concrete situaties ontstaan waarin de Provincie Limburg het bevoegd gezag is en de gemeente een eigen rol en afwegingskader heeft naar de inwoners. De positie van de RUD Zuid-Limburg is dan vaak niet duidelijk.

Op het moment dat nadenken over huisvesting van de RUD Zuid-Limburg weer opportuun zou zijn, is dit een element van overweging.

Positionering/zichtbaarheid: wie-wat-wanneer
Eigenaarschap: RUD Zuid-Limburg/algemeen bestuur.
Wat: dialoog over (wenselijkheid van) een nieuwe naam .
Tijdpad: parallel aan het masterplan 'groeien naar partnerschap'.

5. Interne ontschotting

Uitvoering van een aantal hiervoor genoemde thema's draagt bij aan de ontwikkeling van de organisatie naar één RUD Zuid-Limburg. De onderdelen die onder partnerschap vallen en de positionering zijn min of meer voorwaardenscheppend en 'voertuigen' om de verdere route naar één RUD Zuid-Limburg af te leggen.

De inhoudelijke component daarvan is minstens zo belangrijk. Voor interne ontschotting, zoals ook vermeld in het Koersdocument 2016-2020, is nog een impuls nodig. Dat is een proces dat nog niet is afgerond, maar nodig blijft om de organisatie wendbaarder, integraler, efficiënter en effectiever te maken.

Invoering van de Omgevingswet in januari 2022 vereist in toenemende mate integraal werken. Daarnaast is interne ontschotting nodig om de beschikbare menskracht zo efficiënt mogelijk in te zetten. Deze beweging vereist vaak een meer afdelingsoverstijgende en projectmatige benadering van de onderwerpen en ook uniformiteit van werkprocessen waar dat nog niet of te weinig het geval is. Waar ontschotting ook efficiencywinst oplevert, kan die gebruikt worden voor het vormen van een flexibele schil: RUD-capaciteit die direct vanuit het reguliere werk kan worden vrijgemaakt waar actuele casuïstiek daarom vraagt. Leidend hierin is een

praktisch uitvoeringsplan dat voor een deel vertrekt vanuit casuïstiek en als focus integraliteit, verdergaande efficiency van pragmatisch werken en denken als één organisatie heeft.

Interne ontschotting: wie-wat-wanneer
Eigenaarschap: RUD Zuid-Limburg.
Wat: plan ontschotting.
Wanneer: parallel aan masterplan 'partnerschap'. Start in Q2 en Q3 2021.

6. RUD Zuid-Limburg als aantrekkelijke werkgever

De krapte op de arbeidsmarkt, zeker voor gespecialiseerde functies, is een probleem waar veel overheidsgerelateerde diensten mee kampen. Voor omgevingsdiensten is dat niet anders. Niet alleen zijn er relatief weinig mensen beschikbaar, ook kan het arbeidsvoorwaardenpakket veelal niet concurreren met salaris en secundaire arbeidsvoorwaarden in het bedrijfsleven. Deze constateringen gekoppeld aan vergrijzing en toekomstige uitstroom leiden tot het risico op een toekomstig tekort aan medewerkers, zowel kwantitatief als kwalitatief. De RUD Zuid-Limburg is zich hiervan terdege bewust. Meer aandacht voor het werk van de RUD Zuid-Limburg (zie 3.) en een sterkere positionering (zie 4.) helpen de RUD om zich op de arbeidsmarkt te positioneren. Aanvullend op de huidige inspanningen, draagt een out-of-the-box denktank nieuwe, aanvullende oplossingen aan. Zonder op het werk van zo'n denktank vooruit te lopen een paar suggesties: maak gebruik van de grensligging door ook over Belgische en Duitse grens nieuwe medewerkers te zoeken. Benut het imago van Limburg als fijne woon- en werkomgeving bij een arbeidsmarktcampagne. Werk samen met andere omgevingsdiensten die met hetzelfde probleem kampen. (De Brabantse omgevingsdiensten hebben een gezamenlijke website om nieuwe medewerkers te rekruteren). Meer samenwerking met onderwijs- en opleidingsinstituten, resulterend in praktische stages met zicht op een baan. Tijdelijke ruil van werkplek met collega's in het land. (Voorbeeld: de politie in Zeeland heeft collega's uit de rest van het land in vakantieperiodes gevraagd in Zeeland te komen assisteren in ruil voor vakantiehuisvesting).
Jonge, goed opgeleide mensen worden op vakinhoud uitgedaagd om voor de RUD te kiezen en zich hier ook blijvend te ontwikkelen.
Naast het zoeken en werven van nieuwe collega's is het belangrijk om de huidige medewerkers te behouden. De denktank buigt zich ook over vragen zoals het carrièreperspectief en opleidingsmogelijkheden van RUD-medewerkers.

RUD Zuid-Limburg als gewilde werkgever: wie-wat-wanneer
Eigenaarschap: RUD Zuid-Limburg.
Wat: denktank samenstellen, die bouwstenen aandraagt voor een (aanvullend) plan met maatregelen om de RUD Zuid-Limburg te positioneren als aantrekkelijke werkgever met een belangrijke opdracht.
Wanneer: Start Q3 en Q4 2021.

7. RUD Zuid-Limburg als Kenniscentrum

De nieuwe Omgevingswet en nieuwe thema's zoals klimaatadaptie, duurzaamheid en energie vragen specifieke deskundigheid. Met name kleinere gemeenten hebben hier behoefte aan. Zonder zich tot een fysiek instituut te ontwikkelen, wordt de RUD de vraagbaak en adviseur. Ook in relatie tot de samenwerking met de andere omgevings- en milieudiensten ontwikkelt de RUD Zuid-Limburg expertise waarvan landelijk gebruikt wordt gemaakt.

'Het zou mooi zijn als er in Zuid-Limburg één agenda wordt gevoerd zodat alle partners hetzelfde beleid hebben. We moeten stoppen met de deelregio's. Parkstad kan geen ander beleid hebben dan het Heuvelland. Eén milieubeleid is belangrijk. De RUD zou daar als kenniscentrum en als beleidsadviseur een rol in kunnen spelen. Alle bevoegdheden vanuit een gemeente overdragen is echter een brug te ver. De RUD blijft een uitvoeringsorganisatie.'

(Lid AB)

Praktische of administratieve drempels worden weggehaald. Daarnaast verkent de RUD globaal de mogelijkheden om de kennis en deskundigheid ook op commerciële manier te vermarkten. Borging van de onafhankelijke rol bij vergunningen, toezicht en handhaving is daarbij een voorwaarde.
De kennis en kunde van de RUD Zuid-Limburg blijft op peil door medewerkers in staat te stellen waar nodig bij te scholen of zich tot specialist op een deel van het werkgebied te ontwikkelen.
Speciale aandacht krijgt het BRZO-werkveld. De samenhangende acties die dit vraagt, hebben vooral een kennis-inhoudelijke focus. De ruimte voor deze ontwikkeling is deels afhankelijk van de dialoog die in het algemeen bestuur wordt gevoerd (zie 1.) en/of aan een pilot waarin verdergaande samenwerking wordt verkend.

RUD Zuid-Limburg als Kenniscentrum: wie-wat-wanneer
Eigenaarschap: RUD Zuid-Limburg (gerelateerd aan dialoog algemeen bestuur).
Wat: in eerste instantie onderdeel van de bestuurlijke dialoog. Na deze dialoog stippelt de RUD Zuid-Limburg indien mogelijk en binnen bestaande ruimte de koers naar ontwikkeling tot Kenniscentrum uit.
Wanneer: na afronding bestuurlijke dialoog; aanhakend bij eventuele pilot: Start Q1 2022.

TOEKOMSTAGENDA SCHEMATISCH (uitleg pag. 38 en 39)

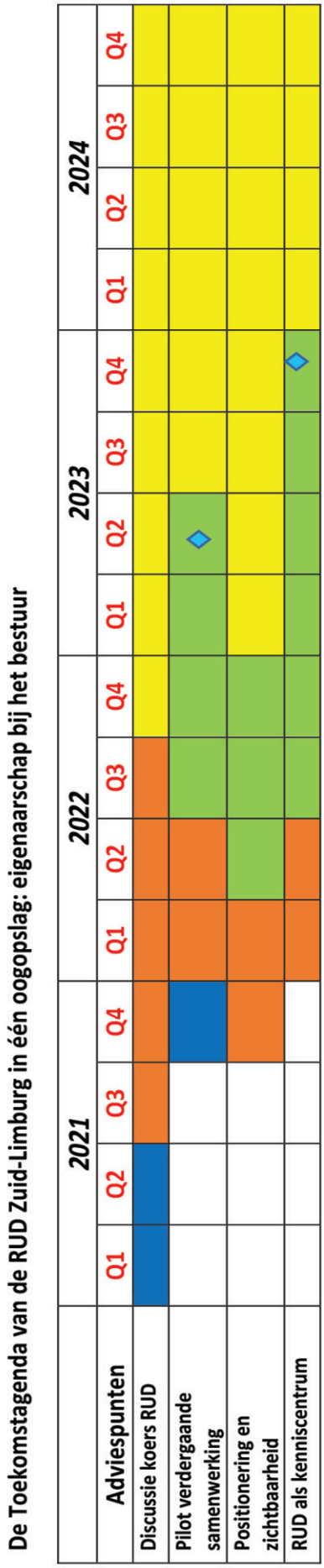

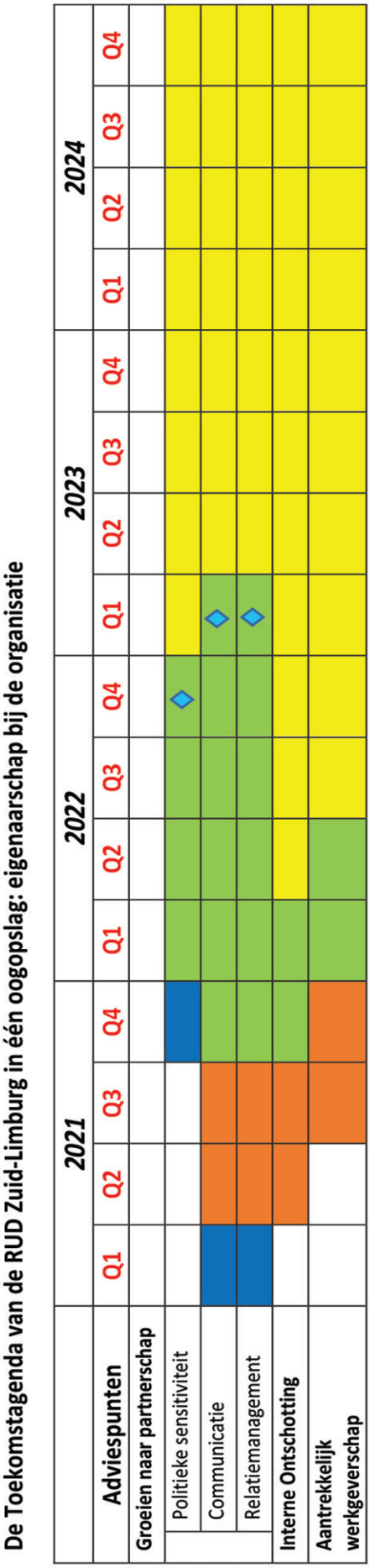

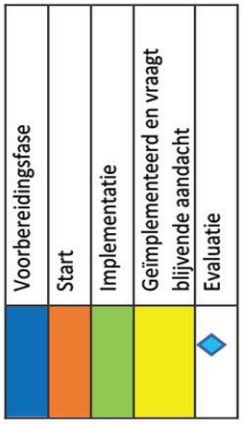

VAN DE TOEKOMSTAGENDA NAAR EEN PRAKTISCH BEGIN

Na vaststelling van de Toekomstagenda moet de beweging op gang komen. Wie doet wat? In een aantal gevallen zal hiervoor een tijdelijk beroep op externe deskundigheid gedaan moeten worden. Het RUD-management en bestuur zullen over de mogelijkheden hiertoe moeten besluiten.

Toekomstagenda voor het bestuur

Bestuurlijke discussie koers RUD
Het eerste kwartaal van 2021 wordt benut om de onderzoeksvraag te definiëren en een stuurgroep te formeren die het traject bewaakt. In deze stuurgroep zitten enkele leden van het bestuur (AB en DB) en het management van de RUD. Thematische kennissessies gaan vooraf aan de feitelijke dialoog in het bestuur. De thematische kennissessies zijn voorzien in Q1 en Q2 van 2021. Externe begeleiding van inhoudsdeskundigen, bijvoorbeeld uit de wereld van omgevingsdiensten, is hierbij erg praktisch. Na de thematische kennissessies en het op basis van deze sessies het definiëren van de onderzoeksvraag start in Q3 van 2021 de feitelijke dialoog/ discussie. De discussies over inhoud en financiën kunnen parallel worden gevoerd, maar wel als aparte thema's. De noodzakelijke financiële discussie mag aan de voorkant immers geen rem zijn op de dialoog over ambitie en kansen. Na afronding wordt de opbrengst van beide dialogen aan elkaar gekoppeld. Als daartoe aanleiding is, kan over de governance-structuur worden gesproken.

Pilot verdergaande samenwerking
Een pilot voor geïnteresseerde deelnemers lijkt logisch te koppelen aan de bevindingen van de hiervoor genoemde bestuurlijke discussie. Echter, hier hoeft niet op te worden gewacht wanneer uit een verkenning blijkt dat er voldoende animo bestaat om eerder een proef te starten. Omvang, aard en thema's volgt uit peiling. Deze verkenning staat in Q4 van 2021 geprogrammeerd omdat de (tussen)conclusies over inhoud en financiën van de koersdiscussie

bepalende kaders zijn voor deze pilot. In de eerste helft van 2022 wordt de pilot bij voldoende interesse gestart om vervolgens in het derde kwartaal van 2022 te implementeren.

Positionering
De bestuurlijke vraag over de positionering van de RUD hangt samen met de discussie over toekomstige koers. De uitkomst bepaalt ook welke ruimte de organisatie krijgt om (communicatief) aan positionering te werken. Bij die discussie hoort de expliciete vraag of een andere naam voor de RUD voor een betere positionering zorgt. Gepland in Q4 van 2021.

RUD als kenniscentrum
Ook hier bepaalt de dialoog/discussie in het bestuur over de toekomst in hoeverre de RUD zich als (niet fysiek) kenniscentrum kan ontwikkelen en onder welke voorwaarden of omstandigheden. In aanloop naar invoering Omgevingswet (in 2022) en meer concreet tijdens de bestuurlijke dialoog (eerste kwartaal van 2022) wordt duidelijk op welke wijze de RUD nog explicieter de vraagbaak voor deelnemers is of wordt, maar ook of de RUD landelijk 'leverancier' van kennis op een bepaald thema wordt. Hierbij kan samenwerking met andere Omgevingsdiensten uit Brabant, Gelderland, Noord- en Midden-Limburg, maar ook in België en Duitsland een rol spelen.

Toekomstagenda voor de organisatie RUD Zuid-Limburg

Groei naar partnerschap
Q1 van 2021 wordt gebruikt om te inventariseren waar de vraagstukken ten aanzien van communicatie en relatiemanagement liggen. Deze inventarisatie is de input voor het opstellen van een communicatie- & (government)relaties plan. Een tijdelijke kwartiermaker communicatie & (government)relaties stelt binnen zes maanden een communicatie- en (government) relationsplan op. Onderdeel hiervan is het inrichten en inbedden van de communicatiefunctie inclusief het aantal benodigde uren. Verder wordt een inhoudelijk stappenplan met concrete doelen en met geprioriteerde onderwerpen opgeleverd. Denk aan updates van website en intranet, communicatie met deelnemers en gemeenteraden en Provinciale Staten. Waar mogelijk en niet onomkeerbaar wordt vooruitlopend daarop gestart met het vergroten van de zichtbaarheid. Concreet gaat het dan om communicatie zoals het tweemaandelijks uitbrengen van een nieuwsbrief voor deelnemers, partners, geïnteresseerden en in elk geval gemeenteraadsleden en leden Provinciale Staten. Na de zes maanden - of zoveel eerder als mogelijk - stelt het management het plan vast en wordt na goedkeuring van het bestuur met werving van vaste kracht(en) gestart.
Omdat implementatie van de Toekomstagenda veel van (ook) de RUD-medewerkers vraagt, start het traject politiek-bestuurlijke sensitiviteit in het vierde kwartaal 2021. In Q4 van 2021 worden casussen verzameld hoe om te gaan met politieke sensitiviteit. Vanaf Q1 2022 wordt het traject gestart met kennissessies en – na de kennissessies – collegiale coaching.
Het is aan te bevelen het MT een trekker voor dit proces aan te laten wijzen.

Interne ontschotting
Een interne werkgroep onder aansturing vanuit HR ontwikkelt in Q2 en Q3 van 2021 een plan van aanpak. Focus op consequenties van 'anders werken' door invoering Omgevingswet. Praktisch uitvoerbare ideeën van medewerkers worden in het plan verwerkt. Eind Q3 wordt een plan van aanpak aangeboden aan het management. Na vaststelling kan het worden uitgerold. Goede monitoring is belangrijk.

'We zijn van ver moeten komen. Maar in de loop van de jaren heeft scepsis en soms wantrouwen stapje voor stapje plaatsgemaakt voor vertrouwen. Maar we zijn er nog niet. Te veel en te vaak wordt de RUD nog als kostenpost en niet als inhoudelijk partner gezien.'

(MT RUD)

Aantrekkelijke werkgever
De in te stellen denktank komt, naast de al lopende initiatieven, met voorstellen en suggesties aan de om RUD als een aantrekkelijke werkgever te positioneren en daarnaast te adviseren over toekomstperspectief en uitdaging voor de huidige medewerkers. Ideeën van medewerkers hierover worden weegt deze denktank mee. Ongeveer drie tot vier keer per jaar buigt deze denktank, bestaande uit enkele externe (arbeidsmarkt-)deskundigen en een lid van het MT, zich over dit thema. In de tweede helft van 2021 gaat deze werkgroep aan de slag.

LIJST INTERVIEWS

Dagelijks bestuur RUD Zuid-Limburg

De heer Vlecken (voorzitter), burgemeester Landgraaf
De heer Claessens, wethouder Heerlen
Mevrouw Heijnen, wethouder Maastricht
De heer Hendrix, wethouder Stein
De heer Housmans, gedeputeerde Provincie Limburg
De heer Sanders, wethouder Meerssen
De heer Verheijen, burgemeester Sittard-Geleen

Algemeen bestuur RUD Zuid-Limburg

De heer De Boer, burgemeester Simpelveld
De heer Dreessen, wethouder Eijsden-Margraten
De heer Geurts, burgemeester Beekdaelen
De heer Houben, burgemeester Voerdendaal
De heer Last, wethouder Gulpen-Wittem
De heer Leunessen, burgemeester Vaals
Mevrouw Van der Rijt, burgemeester Brunssum
De heer Schneider, wethouder Kerkrade
De heer Schoenmakers, wethouder Beek
De heer Vankan, wethouder Valkenburg aan de Geul

Stakeholders: klanten/partners

Brandweer Limburg Zuid: de heer Weelen
Chemelot: mevr. Bakker en de heren Vroomen en Ten Broeke
GGD Zuid-Limburg: mevr. Janssen
Grensmaas consortium: de heren Verhoeven, De Groot en Wijnants
Masterclass Veiligheid Zuid-Oost: de heer Ernes
Omgevingsdienst Nederland (ODNL): de heer Van Mourik
Openbaar Ministerie, functioneel parket: de heer Van Diem
Politie, Eenheid Limburg: de heer Kerckhoffs
Sappi: de heer Quint

Ambtelijk vanuit gemeenten/Provincie Limburg (individueel of tijdens gesprek met bestuurder)

Cluster VTH Provincie Limburg (vergunning, toezicht en handhaving)
Gemeente Beek
Gemeente Gulpen-Wittem
Gemeente Maastricht
Gemeente Meerssen
Gemeente Sittard-Geleen
Gemeente Valkenburg aan de Geul
Gemeente Voerendaal

'Het verleden leert dat terughoudendheid bij de handhaving vaak tot grotere overtredingen en vooral grotere kosten voor de maatschappij leidt. Als je vanuit de huidige situatie redeneert, zie je dat gebrek aan handhaving de belastingbetaler uiteindelijk kapitalen kost. Als je niet zoekt, vind je ook niets. Het lijk ligt niet op straat, je moet het zoeken.'

(Partnerorganisatie)

RUD Zuid-Limburg

Directeur en management RUD Zuid-Limburg (individuele interviews)
Delegatie afdeling specialismen
Delegatie afdeling toezicht en handhaving
Delegatie afdeling vergunningen
Delegatie Ondernemingsraad

Gemeenteraden en Provinciale Staten

Indicatieve interviews met in totaal 47 gemeenteraadsleden van alle 16 gemeenten in Zuid-Limburg en met leden van Provinciale Staten over de bekendheid en de positie van RUD Zuid-Limburg. Ookis gevraagd naar de specifieke wensen van de gemeenteraads- en PS-leden waar het om RUD-aangelegenheden gaat.

Uitnodiging aan alle RUD-medewerkers

Van de oproep via het intranet van de RUD Zuid-Limburg om schriftelijk een bijdrage te leveren aan de Toekomstagenda hebben twee medewerkers gebruik gemaakt.

GERAADPLEEGDE BRONNEN

Rapport Kwaliteitsborging bij de uitvoering van VTH-taken
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat – november 2019

Rapport Verkenning naar ervaren knelpunten in de aanpak milieucriminaliteit
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat – november 2019

Kwaliteitsborging bij de uitvoering van VTH-taken - evaluatie van het instrumentarium
Berenschot – oktober 2019

Rapport Voortgang stelselherziening Omgevingsrecht
Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties – november 2019

Grondstof of afval (eindrapport)
Taskforce Herijking Afvalstoffen (Commissie Sorgdrager) – oktober 2019

Samen op weg naar 2020 - Koersdocument RUD Zuid-Limburg
RUD Zuid-Limburg – december 2016

Sociaal Jaarverslag 2018
RUD Zuid-Limburg – 2019

Sociaal Jaarverslag 2019
RUD Zuid-Limburg – 2020

Najaarsrapportage 2020
RUD Zuid-Limburg – 2020

De markt de baas - Verkenning naar ervaren knelpunten in de aanpak milieucriminaliteit
Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (CCV) - september 2019

Jaarstukken 2018 – RUD Zuid-Limburg
Q Concepts accountancy (in opdracht RUD Zuid-Limburg)

Uitvoeringsprogramma 2020 - Koersdocument, Samen op weg naar 2020
RUD Zuid-Limburg – februari 2020

Voorjaarsrapportage 2020
RUD Zuid-Limburg

Bestuurssamenvatting diverse vergaderingen Algemeen Bestuur
Algemeen Bestuur - 2019 en 2020

Aanvalsplan risicovolle inrichtingen
Nota Gedeputeerde Staten van de Provincie Limburg – 2018

Omgevingswet
Rijksoverheid – diverse artikelen op www.rijksoverheid.nl

Vernieuwend Verbinden
Collegeprogramma 2019-2023 Provincie Limburg - 2019

Omgevingsdienst Nederland (ODNL)
Diverse online publicatie, onder andere over de ODNL-academie

Voortgang uitvoeringsagenda VTH, actieplan milieucriminaliteit en uitvoering van moties en toezeggingen
Kamerbrief Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat – juni 2020

Bestuurlijke Commissie Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving in het milieudomein
Kamerbrief Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat – juni 2020

Eindrapport Grondstof of afval
Kamerbrief Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat – oktober 2019

Processtappen verbetering uitvoering 2021- 2022 VTH
Gedeputeerde Staten van Limburg - 2020

Onderzoeksrapportage Assessment interne organisatie en beheersinstrumentarium RUD Zuid-Limburg
Ernst & Young - november 2020

Uitvoering Toekomstagenda
Sfondare
Pieter Meulman - Henk Schroen

Bron foto's
RUD Zuid-Limburg
Omgevingsdienst Regio Nijmegen (ODRN)

Vormgeving
© 2020 Vormgeving Grafisch bureau Rob in Vorm, 06-25110347